

۱۹۲۶

ایکینچی جلد

تورکیات مجموعہ سی

استانبول دارالفنون تورکیات استیتوسی طرفندہ نشر ابیدلیر

مدیر:

کرم سبلی زاده محمد فؤاد

استانبول دارالفنون شده «تورک ادبیاتی تاریخی» مدرسی

استانبول - دولت مطبعہ سی

۱۹۲۸

آناطولی بککلکری تاریخچه عايد نو طر [۵]

کوبی زاده محمد فواد

استانبول دارالفنوننده « تورك ادبیاتی تاریخی » مدرسی

تورك - اسلام تاریخك بلكه الك مجهول ساحه لرندن بری اولان آناطولی طوائف ملركنه عائد تدقیقات ، اون آلتی سنه دن بری اولدقجه كنیشله مشدر ؛ تاریخی منابعك ، وبالخاصه سككلك و كتابه لرك ، قسماً وقفیه لرك ، متادی تدقیقی سایه سنده ملی تاریخك بودوری هر كون داها واضح برشكلده بزه كوسترن توحید بك ، میرالای علی بك كبی بك محدود عالم لرمز آراسنده ، خلیل ادهم بكی ایللك صفده ذكر ایتكه مجبورز . تاریخ انجمنی مجموعه سنده آناطولی تورك ایغرافیسی حقنده چوق قیمتی مقاله لر و آریجه « قیصریه شهری » كبی مستقل اثرلر نشرایده رك طوائف ملوك خصوصنده كی معلوماتی اهمیتی بدرجه ده ایله تن موزلر مدیر فاضلی ، بو حتماً كوچوك اثریه ، علم عالمنه ، اپی زماندن بری محتاج اولدیگی بك قیمتی برره بر ویرمش اولیور . مؤلف ، كندی متعدد مونوغرافیلرندن باشقا ، طوائف ملوك حقنده بوكونه قدر یاپیلمش بوتون تدقیقاتك نتیجه لرینی بویوك برصلاحیت ووضوحه طویلامش ، بوندن بویله بو ساحه اوزرنده چالیشه حق اولانلر ایچون صاغلام بر زمین حاضرلامشدر .. « لهن - پول » ك كتابنده ، صوكرا « غالب ادهم » بكك و « توحید » بكك مسكوكات قاتالوغلرنده موجود معلوماتله بوكوچوك رساله محتویاتی قارشیلانلر حوق اولورسه ق ، تورك علمك شو صوك اون بش اون آلتی سنه ظرفنده « آناطولی طوائف ملوكی » دوری تدقیقاتی نه قدر بارز برشكلده ایله تمش اولدیغی چوق دهرین برمنونیت و بك حقی بر افتحار ایله كوره بیلیرز .

بوسوزلرمز دن ، آناطولی بککلکری تاریخك آرتق لایقیله تنویر وایضاح ایدیلش اولدیگی نتیجه سنی چیقارماق لازم كلدیكنی - زائد اولسه بیله - تكرار ایدم . اون آلتی سنه دن

[۵] خلیل ادهم : غربی آناطولیده سلجوقیلرك وارثلری [« لهن - پول » ك « دول اسلامیه » نامنده كی انكلیزجه اترینك توركجه ترجمه سنه علاوه ایدیلرك - عثمانیلر بختی خارج اولق اوزره - آریجه طبع ایدیلشدر ؛ عمومی طبعده ص ۲۶۹ - ۳۱۹] ۵۱ صحیفه ، ملی مطبعه ۱۹۲۶ نووكیات مجموعه سی - ۱

بری یاپیلان تدقیقلر والده ایدیلن نتیجه لر - اسکیننه نظراً - چوق بویوک و ممنونیت بخش اولقله برابر ، بوندن صوکر ا یورونه جک یول هنوز چوق اوزون و چوق زحمتلدر . هنوز طویلانامش بر چوق کتابلر ، تدقیق ایدیلنمهش بر یغین اثرلر و وقفیه لر وارد ؛ آناطولی سلچوقلرینه و طوائف ملوک دورینه عائد « مفصل ابن بیی تاریخی ، آقسرائی تذکره سی ، بزم و رزم ، سلچوقنامه ترجمه سی » کی پک محدود و چوق مهم منبعلریله هنوز غیر مطبوعه دره . کذلک بودورلر عائد مطبوع و غیر مطبوع عرب و عجم و خریستیان منابع تاریخیه سندن کافی درجه ده استفاده ایدیلدیکی اصلا ادعا اولونامیه جنی کی ، بو عصرلردن قالان لسانی و ادبی تورک متلرنندن ده آنجاق بر قاچ دانه سی طبع ایدیلش ، دیکرلری حقنده حتی اک بسیط بر فهرست بیله نشر ایدیلنمهشدر . « انشای تاریخی » ایچون ضروری اولان بوکی مالزمنه نك فقدانندن دولاییدرکه ، بوقاراکلی دورلر حقنده هنوز « ترکیبی » ماهیتده مونوغرافیلره بیله تصادف ایدمه یورز . مع مافیه ، بوتون بومطالعهلره تردیفاً ، خلیل ادهم بکک بورساله سنی تام زماننده چیقمش عد ایتدی کمزی ده صاقلامایه جغز . بوندن بویله آناطولی طوائف ملوکی تاریخنك دینی ، ادبی ، لسانی ، سیاسی هر هانکی بر شعبه سیله اوغراشمق ایسته ینلر ، بواثر سایه سنده ، بوکونه قدر الده ایدیلن مهم نتیجه لر دن در حال خبردار اولاجقلر و بر چوق لزومسز زحمتلردن قورتولاجقلردر . ملی تاریخیله علاقه دار اولان و اوکا امکان مرتبه سنده خدمت ایتک ایسته ین هر آناطولی کنجی ، هر معلم ، هر مدقق ، بو حجماً کوچوک رساله یی یانندن آیرماق ، دائماً اوکا مراجعت ایتک مجبور یئنده در .

امکان مرتبه سنده جغرافی بر اصوله اتباع ایدیلرک ترتیب اولونان بورساله ده صیراسیله شوبکلک لردن بحث اولونیور : پروانه اوغوللری ، صاحب آتا اوغوللری ، قره سی ، صاروخان ، آیدین ، ازمیر ، منتشا ، تکه ، اشرف ، حمید ، کرمان اوغوللری ، دکزلی بکلری ، قارامان ، جاندار ، ذولقادر ، رمضان اوغوللری . ایکی صحیفه لک کوچوک بر مقدمه یی متعاقب ، مختصر بر صورتده بوامارتلرک سیاسی حیاتلری ، بکلرک سلسله نامه لری و باشلیجه مأخذلر کوسته ریلور ؛ یعنی « له ن - پوول » ک تعقیب ایتدیکی اصوله رعایت اولونیور . بزه و یردیکی بوپک قیمتلی رهبردن دولایی محترم مؤلفی حرارتله تبریک ایدرکن ، بو وسیله ایله ، بعض کوچوک نقطهلر حقنده کی مطالعهلر مرکز علاوه سنی مستقبل تدقیقات ایچون بوسبوتون فائده دن خالی کورمپورز .

ص ۲۷۵ — قرەسى اوغۇللىرى . بۇنلار ئائىد ئۇكرائىدىن مەنبەلەر سىراسىدە موسىۋ «قىرامەرس» كىسىلام ئانىقلىق پەدىسندەكى — اساس اعتبارىلە «مورتمان» كى تەدقىق، «اچىد تۇجىد»، بىكك تەبىئەت سىۋ «نەجىب عاصم — عارف» بىكك تارىخىنە استىنادايدەن — مەقالەسى ئايەل، اسماعىل. حقى بىكك [قرەسى ولايتى تارىخچەسى، استانبول، حسن طىبىعت مەتبەئەسى، ۱۳۴۱] آدىلى كىتابى. اونۇ تولىشىدۇر . خالىو كە بۇ صۇك ئىردە قرەسى اوغۇللىرىنە ئائىد اپى طوپلو مەلۇمات واردۇر .

بۇ بورادە، يالەكز، اتىلۇلۇزى اعتبارىلە شايدان دقت بىر نەقشە اوزۇرىدە براز اصرار ايتىك ايسەرز : اسماعىل حقى بىك «قرەسى» نىك «قرەسى» دن مخفف اولامايە جىقنى سويلەيەركى بىلىكسەردە چىقان «رزم» غزەتەنىك «۱۳۳۹ تموز» تارىخى بىر مەقالەسى خلاصە ايدىيور . «حاجى بىكتاش ولى» ولايتنامە سەنە استىنادايدەن اومقالەيە كورە ، موغۇل استىلا سەندە اورتە آناطولىدە قىر شەرىندە وبالاخصە «صولوچە اويوك» دە اوتوران چىنى طائىقەسى، بىككىرى «قرە ايدى» ئايەل آيدىن ايلنە كوچىشلىر ؛ «قرەسى» آدى بو «قرە ايدى» دن مخفف ايمىش [ص ۷۲ و ۷۶] . فى الحقيقە، «حاجى بىكتاش» ولايتنامە سەندە، حاجى بىكتاشىك ورودى سىراسىدە «صولوچە قرە اويوك» جوارىدە «چىنى» قىيلەنىك بولوندىنى «يونس مقىرى» . آدىلى براولۇلى اولدىنى ئۇكرائىدىلەر . لىكن بوكا ئائىد نەباشقا بىر تەفصىلات ، نەدە موغۇل استىلاسى اوزرىنە «آيدىن» طر فلرىنە مەھجرت حىكايەسى موجوددۇر . اويلە آكلاشلىيور كە بومقالەيى يازان ذات ، رزم «آناطولىدە اسلامىت» عنوانى بىر نەجى مەقالە مەزىدەكى [ادىيات فا كولتەسى مجموعەسى ، سەنە ۲ ، صاى ۴ ، ايلول ۱۳۲۸ ، ص ۳۰۸] مەلۇماتى آلمىش واونى كەندى تصورىنە كورە تەركىب ايتىشىدۇر . براورادە دىمىشك كە : [بۇ كورە «سەوانەلى بىر الدىن» قىيامندە «دوبروچە» دە موجودىتى كوردىكمز باطنى المذەب تور كىر ، ۶۶۲ دە «صارى صاللىق» مەيتندە اورايە كىدەن و «قرەسى اوغلى عىسى بىك» زمانندە قىسمأ آناطولىيە دونى «بابا اسحق» طر فدارلىرىنىك بقاياسى اولدىنى كىي ، آيدىن ايلندە «بازىد پاشا» ئايەل حەرب ايدەن آتشىن و متەصب تور كەنلەردە مؤخرأ آيدىن ايلنە هجرت ايمىش بابائى تور كەنلىرىنىك حفىدلەيدۇر . كەندەك بوكونىكى تەختە جىلەر ، چىنىلەر ، داھا دوغروسى بوتون آناطولى قىزىلباشلىرى دە بونلردن — يعنى بىواسكى بابائى بىقەلەرنەن — عبارتدۇر . عىن مەقالە دە «چىنىلەر» حقىندە براز اىضاحات وىرىلىش اولدىنى كىي ، مؤخرأ توزكىات مجموعەسىنىك ايلك صايسەندە دە . آناطولىدەكى «چىنىلەر» حقىندە داھا اطرافلى مەلۇمات ئىشرايدىلىشىدۇر [اوغۇز اتىلۇلۇزى سەنە

عائد تاریخی نوطلر ، ص ۲۰۶ - ۲۰۹] . ایشته اسماعیل حقی بکک کتابنده « چینیلر » ه
عائد ویریلن معلوماتک بوصورتله تصحیح ایدیللمسی، وقره سی امارتنک چینی عشیرتی رئیس
« قره ایدی » طرفندن تأسیس ایدیلدیکی طرزنده کی خیالی و اویدورمه روایتله روبرو یلمه میسی
ایجاب ایدمردی . بزاومقاله مزده ساده جه بوکونکی بالیکسر وازمیر « چینی » لرینک، عیسی
بک زماننده « آچه خلیل » قومانداسنده دون بابائی تورکمنلرینک احفادی اولدیغنی سویله مشدک .
برده « مورتان »، ییزانس منبعلرینه استناداً، قره سی بکلکنک ، عثمانلی مورخلرینک
کوستردکلرندن براز فضلهمتداد ایتدیکنی و بوغائله منسوب بر « سلیمان » ک ۱۳۴۳ میلادیده
هنوز موجودیتنی سویله یرک ، آنجا ۱۳۴۵ سنه سنه دوغرو قره سینک عثمانلی ملکنه
ادخال ایدیلدیکنی ادعا ایدمردک ، « خلیل ادهم بک » هر نه دنسه بوندن بحث ایتمه مکده در

ص ۲۷۹ — آمین اوغوللمری . بونلر حقنده « افلا کی مناقی » نده چوق شایان
دقت بعض معلوماته تصادف ایدیلکده درک ، بومعلومات ، بومارت حقنده بیلینن شیرلی هان
تماماً دیکشدره جک برماهیتده در [۱] : « چلی امیر عارف بن سلطان ولد » [ولادت ۶۷۰ -
مشیختی ۷۱۲ - وفاتی ۷۱۹] ابتدا « برکی » شهرینه کیتدیکی زمان « مبارزالدین محمد بک ولد
آیدین » هنوز احوالی بی تمامیله بدضبطه کچر مه مشدی ؛ معینده برمقداری سواری و برمقداری
پیاده اولق اوزره کوچوک برقوت واردی ؛ و کندیسی ده « کرمان » بکی « علی شیر اوغلی » نک
« سوباشی » لرنندی . بر آقشام چلی بی زیارت ایدمردک معنوی برهمته بولونماسنی نیاز
ایتدی . چلی اوکا چوماغنی ویره رک بونکله دشمنلرینی تدمیر ایتمه سنی و جناب حقل اوکا
وغائله سنه ظفرلر و مملکتلر ویره جکنی سویله دی . « محمد بک » ده چوماغنی باشنه قویه رق کندی
تفسنی اونکله و دین دشمنلرینی ده کندی چوماغیه قهر ایدمردکی جوابی ویردی . حقیقتاً
بوتبشیرات تأید ایتدی . اونک بوتون چوجوقلری درویش و غازی اولدیلر . « سلطان ولد » ده

[۱] « چون حضرت چلی عظم الله ذکره بار اول بشهر برکی رسید ، هنوز مبارزالدین محمد ولد
آیدین رحمه الله فتح آن ولایت و توابع آن نکرده ، از سوباشیان ولد علی شیر بود . شی برخاست
و زیارت حضرت چلی آمده ، سرهاد و تواضع عظیم نمود ، مطالب فتح و نصرت و دولت غیبی
شد . هاناکه حضرت چلی چوماق خود را بمذکور داده ، فرمود که : هر که از توسر کشد و کردن نهد
و کزری نماید بدین چوماق سرش را بکوب ؛ و بدانک بعدالایوم این ولایت و چندین ولایت دیگر
از ولایت خداوندگار ترا حاصل خواهد شدن ... الخ » [دارالفنون یازمه لری ، ۸۵۸ ، ورق ۱۸۳ آ] .

محمد بکه فوق العاده التفات ایدهرک، اونی «بزم سوباشیمز» دیه ذکر ایدیور، «سلطان الغزاة» لقبی ویریور، موغول و تورک امیرلرینک یاننده دائماً اونی مدح ایدیوردی [۱]. «محمد بک» دخی اوکا هر سنه هدیه لر کونده یردی [قله مان هو آر، افلاکی ترجمه سی، ج ۲، ص ۳۹۱ - ۳۹۲]. آیدین اوغوللری و عمومیتله آناطولی تاریخی حقه ده چوق اسکی و قیمتلی بر تاریخی منبع اولان و بوسلا له نک مولویرله صمیمی مناسباتی دولایسیله معلوماتنک و ثوقندن شبه ایدیه مهین «افلاکی دده» نک بوققره سی، بوامارتک مبادیسی حقه ده کی معلوماتی کاملاً ده کیشدیر مکده در:

اولا: بوامارتک مؤسس، «منجم باشی» نک مهم بر صورتده سویله دیکی کبی «امیر السواحل آیدین بک» دکل، ابتدا کرمان اوغلی «یعقوب بک» ه تابع بر «سوباشی» اولان «مبارزالدین محمد بک» در؛ و «محمد بک» ظن اولوندی کبی ۷۳۴ سنه سنده دکل، «سلطان ولد» ک سنه وفاتی اولان ۷۱۲ دن اول بوامارتی تأسیس ایتشد. توحید بک، «آیدین اوغوللری» حقه ده کی مقاله سنده «اولیا چلی» دن نقلاً «برکی» ده کی اسکی جامعله جامعک صاغ یان قایسی اوکنده کی تر به نک کتابه لرخی نقل ایدیور. برنجی کتابه ۷۰۷ تاریخی اولوب «فتح المعبد بنصر الله فی ایام دولت الامیر الکبیر الغازی فی سبیل الله تعالی محمد بن آیدین»، ایکنجی کتابه ایسه ۷۳۴ تاریخی اولوب یه «امیر کبیر العالم المجاهد المرباط ابوالخیرات السلطان الغزات مبارز الدولت والدين محمد شاه بن آیدین» نامنه در. توحید بک، «اولیا چلی» نک بوپک دوغرو معلوماتی، هیچ بر سببه استناد ایتکسزین - صرف منجم باشینک روایتله تألیف ایچون - تصحیح ایدهرک هر ایکی کتابه نک ده «آیدین شاه بن محمد» نامنه اولماسی لازم کله جکنی سویله مکده در. حالبوکه «افلاکی» نک افاده سیله بو کتابه لر پک کوزهل تطابق ایتکده و حتی بر برینی اتمام و اکال ایله مکده در. ایکنجی کتابه ده محمد بکه ویریلن «مبارزالدوله والدين» لقبیه «افلاکی» ده کی «مبارزالدین» لقبنک تطابق ده پک صریحدر. آکلاشیلورکه «محمد بک» داها «۷۰۷» ده «امیر کبیر» و «غازی» لقب لرخی آلار ق کندیسی «مؤسس دولت»

[۱] «حضرت سلطان ولد قدس الله سره العزیز محمد بک ولد آیدین را صو باشی ماخواندی و در حق او عنایتهای عظیم فرمودی سلطان الغزاة گفتی و در میان امراء مغل و ترک مدح او کردی و ترغیب دادی که شجاعت و سخاوت و مردی را از و کسب کنیید. و آن یکانه نیز سال بسال چندین تحف غریب بحضور ایشان ارسال کردی و استمداد همت و عنایت خواستی و در محافظت عهود مردان مردانه ثبات نمودی. . . الخ» [عین نسخه، ورق ۱۸۳ آ].

عدا ایتش، مؤخر آنقود و قوتی آرتدقین صوکر: «سلطان الغزات، مبارزالدولة والدین» کی داها یوکسک عنوانلر استعمالده تردد ایتمه مشدر؛ ۷۰۷ ده کی متواضعانه لقبان، کندیلرندن داها پک یی آیریلدینی کر میانلیرلی تحریک ایتمه مک مقصدینه عطف اولونه ییلیر [۱]. هن حالده بو امارتک تأسسنی ۷۰۷ دن بر ازداها اوله ارجاع ایتک لازمه ده، شیمدیلك بونک قطعیتله تثبیتی امکانسزدر. «ابن بطوطه» نک، محمد بکک ورع و تقواسی حقنده کی افاده لری ده «افلاکی» بی تأیید ایتکده در. کذلک «مسالك الابصار» ده و اوندن نقلاً «صبح الاعشی» ده ده «برکی» - طبق «افلاکی» ده اولدینی کی - «محمد بن آیدین» بکک مملکتی اولارق کوستریلیر.

افلاکی مناقبنده «بهاءالدین اومور پاشا» حقنده ده براز معلومات وارد [۲]: اومور پاشا دکر جنک لرنده مشکل بر موقعه دوشدیکی زمان دالغار اوزرنده «مولانا جلال الدین رومی» نک یورودیکی و کندی کیسی طوتوب فلاکتدن قورتاردینی کورورمش. بر خوق دفعه لر کافر لره حرب اثناسنده «امیر عارف جللی» نک میدانده چیقوب اولری مغلوب ایتدیکی مشاهدده ایتش. بو صورتله شهادته قدر نام و کامل بر ایمانله مجادلادن کری دورمامش [هوآر ترجمه سی ج ۲، ص ۳۹۲ - ۳۹۳]. «ابن بطوطه»، محمد بکک «اومور، خضر، سلیمان» آدی اوچ چوجوغی اولوب بونلردن «سلیمان» ک «منتشا اوغلی اورخان» ک دامادی اولدینی، حتی زیارتی اثناسنده قاین پدری زردینه قرار ایتش بولوندینی سویلر؛ و «خضر» ک «آیانلوغ» ده، «اومور» کده «ازمیر» ده حکمران بولوندقارینی و کندیلرینی اورالرده زیارت ایتدیکی آکلاتیر [شریف پاشا ترجمه سی، ج ۱، ص ۳۳۰ - ۳۳۷]. ایشه «ابن بطوطه» نک بومعلوماتیه «قانتا کوزدن» ک «محمد» ک

[۱] ینه «افلاکی مناقبی» ند کی برفقره بزه «آیدین اوغلو» نک یعنی «مبارزالدین محمد بک» ک دامادی «امیر سعدالدین مبارک قابض» ک کرمان اوردوسی سو باشیسی اولدینی کوسترمکده درکه، بوده بومارتک کر میانلیردن آیریلقی صورتیه شکل ایتدیکی، ومبادیده، بو عائله نک اولرله پک صبی رابطه لری اولدینی آکلاتیر [هوآر ترجمه سی ج ۲، ص ۲۸۹]. بوروابطه نظرآ، کرمان اوغلی ایکنجی یعقوب بکک آنا جهتندن بو بوک باباسی اولان «اومور بک» ک [خلیل ادهم، غربی آناطولیده سلجوقلرک وارثلری، ص ۲۵] دخی آیدین اوغلی مشهور «اومور» بک اولدینی قوتله تخمین ایدیه ییلیر. [۲] «افلاکی»، اومور بک حقنده عینا شو صفتلری قوللانیر: «ملک الامر اقدوده الابطال جزء ثانی غازی ربانی بهاءالدین اومور پاشا» [عین نسخه، ورق ۱۸۳ آ].

چو جوقلری حقتده کی افاده سی برزیه تماماً تطابق ایتدیکنندن ، « عیسی بک » ی « خلیل ادهم » بک قنول ایتدیکی وجهله « اومور » ک قارده شی دکل ، توحید بکک و « نجیب عاصم - محمد عارف » بکک افاده لری وجهله اوغلی اولارق قبول ایتک غالباً داهای دوغرو اولاجقدیر . فی الحقیقه « توحید بک » ، « مسکوکات قدیمه اسلامیة قاتالوغی » نده ، « آیانلوغ » ده کی « عیسی بک جامعی » کتابه سنه کوره اوئی - منجم باشینک ده قبولی وجهله - محمد بکک اوغلی اولارق کوسترمشه ده [ص ۳۷۴] ، مؤخرآ « تاریخ انجمنی مجموعه سی » نده نشر ایتدیکی مونوغرافیده بو اسکی نقطه نظرندن واز کچرک اومور بکک اوغلی اولارق قید ایتشدیر [جزؤ ۱۰ ، ۱۳۲۷ ، ص ۶۲۳] . « اومور بک » ک متادی محاد لرله کچن دغدغه لی حیاتنده بیله علوم و ادبیاتی حمایه ایتدیکی ، « قول مسعود » اسمنده بر تورک مؤلفنه « کلیله و دمنه » بی ترجمه ایتدیرمه سیله ثابتدر [۱] .

[۱] بو ترجمه نک برنسخه سی لاله لی کتبخانه سنده ۱۸۹۷ نومروده مقیددرکه ، « دو قنور و رتمان » اخیراً نشر ایتدیکی « سهیل و نوبهار » مقدمه سنده بوندن بحث ایتشدیر [ص ۱۱] . حالبوکه بونک دیگر برنسخه سی ده « بوله یه ن » کتبخانه سنده بولومقدده درکه ، ابتدا « أنه » آلتنجی بین الملل مستشرقلر قونفره سنده بونسخه نک موجودیتی میدان چیقارمشدی [تفصیلات ایچون : بروقه مان ، اسلام آنسیقلوپدیسی ، « کلیله و دمنه » ماده سنده] . ترجمه ده کی شوکوچو کقره ، بو اترک هنوز محمد بکک صاغلغنده و « اومور بک » داهای کنج ایکن یازیلدیغی کوسترمکده اولدیغی کی ، بوراده اوکاویریلن « پاشا » لقی ده معنیداردیر : « اوندن صکره خداوندکار و خداوندکار زاده جهان حسب نسب زمان المؤید من الرحمن جوان جوان بخت پاشای کامران امور بن محمد بن ایدین اعلی الله شانه اشارتیه بن ضعیف نحیف دعاج قول مسعود طات دولدن ترکیا دندردم تنکر توفیق برله تمام ایلدم والله اعلم بالصواب » . ینه دیگر بررنده اومور پاشاده « عدل و سیاست ، کرم و شفقت ، احسان و مروت » مجتمع اولدیغی سوبله یه رنک اوکا آیرنجیه برقصیده ده یازارکه ، بوتون بونلر ، برطرفدن اترک زمان ترجمه سی دیگر طرفدن اومور بکک داهای هنوز کنج ایکن بالفعل مملکت اداره سنده بولوندیغی آکلاتیر . « کلیله و دمنه » مترجمی « قول مسعود » ایله « سهیل و نوبهار » ناظمی « مسعود » ک بوسیونون باشقا شخصیتلر اولدیغی ، بو ایکی اترک زمان تحریری آراسنده کی سنه لک چوقلغی ده کوسترمکده در . طبیب حاجی پاشانک « شفاء الاسقام و دواء الآلام » نامیه ۷۸۲ ده آیانلوغده تألیف ایتدیکی عربجه اثرده آیدین اوغلو « عیسی بن محمد بک » نامنه در [کشف الظنون ، بولاق طبعی ، ج ۱ ، ص ۴۹۷] ، مؤلف یازسیله نسخه سی اندرونده احمد ناک کتبخانه سنده : عثمان شوقی ، تورک طبابتی تاریخی ، ص ۱۵۶ . — « شقایق نعمانیه » ترجمه سنده (ج ۱ ، ص ۷۴) بونک آیدین اوغلی محمد بک نامنه تألیف ایدلیدیکی ، کذلک عثمان شوقی بکک کتایبده ده « منتخب الشفا » نک « شفاء الاسقام » دن خلاصه محمد بک نامنه تورکجه یازیلدیغی ، و حاجی پاشانک آیدین اوغلو محمد بکک تشویقیله « برکی » یه عنایتله تألیفات بوندیرساته باشلا دیغی یازیلورسه ده ، بک قولایقله آکلا شیلیرکه ، یا کلیشدیر . بو ، « محمد بک » دکل ، اونک اوغلی

آیدین اوغوللارندن بحث ایدین سائر تورک مؤلفلری کی خلیل ادهم بک ده «خضر بک» دین هیچ بحث ایتیمور و حکمدارلر صیراسنده اونى کوستر میور . حالبوکه، داها باباسنک حیاتنده «آیائلوغ» ده حکومت سورده و قارده شیله مشترکاً واسع مقیاسده حرکات بحریه ده بولونان «خضر بک»، بویوک قارده شی اولدینی تخمین ایدیله بیلن «اومور» ک شهادتندن صوکر، بوعائله نك الكمنن وشبهه سز الك قوتلى ركنى ایدی. اوکا تابع اولان «Altolugo» یعنی اسکى «افهس: آیائلوغ» شهرى برنجى صنف بر تجارت یرى اولماقده برابر، «ازمیر» دن چوق داها ایشلك بر اخراجات و ادخالات مركزى اولدینی جهته «خضر بک» ه كافی بر واردات کتیریوردی. دوچار اولدقلى بویوک بحرى مغولیتلردن و قارده شنك شهادتندن صوکر، «خضر بک»، کندیلرینه قارشى حرکت ایدین «مقدس اتفاق» ک رئیسى صقیله «پاپا» یه بر سفارت هیئتى کونده ررك صلح ایسته دی: یالکز کندیسنك دكل قارده شنك کیلرینى ده تعطیل فعالیته سوق وحتى «پاپا» ایستهرسه احما ایده جکنى، قورصائلعه معاونت شویله دورسون، تورک طوپراقلرنده کی خریستیانلرک و خریستیان کیلرله کیده ن تورکلرک جان و مالنى ده تکفل ایلله جکنى وعد ایدیوردی. خریستیانلر حقنده بعض قایتولاسیونلری، صوکر، کندیسنه عائد اسکله لرك کومروک وارداتى نصفنك متفقلره ویریله سی کى چوق آغیر شرطلری احتوا ایدین بو (۱۸ آغستوس ۱۳۱۸) تاریخلى معاهده، نهایت پاپا طرفندن قبول و تصدیق ایدیلدی [ههید، قرون وسطاده شرق تجارتى تاریخى، ج ۲، ص ۵۴۳]. بوراده آیدین اوغوللرینک خریستیان دولتلرله مناسبات سیاسیه و اقتصادیه سی حقنده اوزون تفصیلاته کیریشه جک دکلز؛ یالکز بوايضاحاتک بیلله «خضر» ى «اومور» دن صوکر بو امارتک حکمدارى صایمغه کافى بر دلیل اولدینی قناعتمه یز . قارده شنك وفاتيله اوغلى «عیسی» بک انتقال ایدین قواى بحریه یه ده شامل بویله رسمى بر معاهده عقد ایتمه سی، بونى کمال قطعیتله کوستره بیلر. باباسنک یرینه کچن «عیسی بک» عمجه سنى دولتك اصل بویوک رئیسى عدایمه سه یدى، شبهه سز، بوقدر آغیر شرائطى حاوی بر معاهده ینى قبول ایتیه جکدى. هر حالده «عیسی بک» آنجاق «خضر» ک وفاتندن صوکر

عیسی بکدر]. کذلک، «۷۸۰» ده وفات ایدین «شیخ شهاب الدین سیواسى» نک ده - مرشدی اولان «زین الدین خوانى» خلیفه لرندن «شیخ محمد» له برلکده - آیائلوغه کیده رک آیدین اوغلندن حرمت و رعایت کوردیکنى و اوراده. توطن ایتدیکنی بیلورز [شقایق ترجمه سی، ج ۱، ص ۵۵].

بوامارتك اك بويوك عضوى موقعى قازانمش اولاجقدر [۱] . بوتون بوايضاحاتدن صوكراء آيدين اوغوللرى سلسله نامه سنك ايلك قسمنى - خليل بلك كتابنده كى سلسله يني تعديلا - شيمديلك شو شكله قويغى مجبوريتنده يز :

آيبه بك

§ ۱ مبارز الدوله والديه محمد بك

[مركزى : برى ؛ مبدأ امارتى ۷۰۷ دن اول - وفاتى ۷۴۱]

اسمى معلوم	سليمانه بك	§ ۳ خضر بك	§ ۲ بهاء الدينه او موبك
اوردايانه كبرمى	[منتشا اوغلى اورخان]	[ابتدا آياتلوغ بكى ؛ مبدأ امارتى ۷۴۹ - وفاتى مجهول]	[ابتدا از مير بكى ؛ امارتى ۷۴۱ - ۷۴۹]
[كرميان اوغلى اوردوسنك صوباشيسى]	[بكك دامادى]		
« سعدالدين مبارك قابض » ك زوجه سى			

اسمى مجهول كبرمى سى

§ ۴ عيسى بك

[۷۴۹ ده باباسنك پرينه كچمكله برابر، خضر بكك وفاتندن صوكرامبدأ [كرميان اوغلى محمد بكك زوجه سى امارتى مجهولدر. وفاتى ۷۹۳ ؛ بوتاريخدن ۸۰۵ ه قدر فاصله حكومتدر] وايكنجى يعقوبك والده سى]

عمره بك

[عثمانيلره التجا ايتشدر]

§ ۵ موسى بك

[۸۰۵]

ص ۲۸۳ - منتشا اوغوللرى . بونلر حقنده كى قسمده ، بعض كتابه لره نظراً بو سلاله نك ايلك جكمدارلرندن اولماسى لازم كلن « مسعود » و « ابلستان » اسملى حقنده هيچ معلومات اولماذيني سويله نمكده در. فى الحقيقه بو عائله نك منشأى مسئله سى هنوز لايقيه حل ايديله مه مشدر. بونلر ك جدا كبرلرى عدايديلن « بهاء الدين » ك، « جبرى حادثه سى » ديه

[۱] خليل ادهم بك رساله نك متنده عيسى بكك وفاتى (۷۹۲ - ۱۳۹۰) سنه سنده كوستردىكي حالده ، اونى تعقيب ايدن صحيفه ده كى سلسله نامه ده بلا تصريح (۷۹۳ - ۱۳۹۱) تاريخنى قبول ايدىوركه ، بو تخالفك سببى آكلایامادى . بو هر حالده بر ذهول اثرى اولمايدر .

معروف وقعه اثناسنده قارامان اوغلی محمد بک طرفندن شهید ایدیلن « ملک السواحل خاجی بهاءالدین » اولدینی قبول ایدیلرسه - که احمد توحید بکک بونقطه نظری خلیل ادهم بکده قبول ایتشد - بوتقدیرده ، اونک « چلی کامران » آدلی براوغلی اولدیغی « صدرمتطبب » لقبیه مشهور « زکی الدین ابوبکر قونوی » نک منشآتده موجود برتیزیتمه دن آکلا یورز . بهاءالدینه دوغرو دن دوغرویه انتسابی اولان « زکی الدین » ک ، بوحادثه مناسبتیه یالکیز « چلی کامران » تعزیتنامه یازمه سی و اونک باشقا چوچو قلدن هیچ بحث ایتمه مه سی ، اولدجه شایان دقتدر . بوکا نظراً بواکی « بهاءالدین » ک ایکی آیری شخص اولماسی احتمالی ده قولایچه ردایدیه مز . یزانسلیلرک بزیه ییلدرکری الکاسکی منتشا حکمداری ، ایلک « پاله اولوغلر » زماننده « اسکی آیدین Tralles » ی ضبط و تخریب ایدن « Salpakis » آدلی بکدر . روم تلفظنه اویدورولمش اولان بوغریب اسمده « ابلیستان » ک بر شکل محرفی بولق عییا قابلمیدر ؟ بوخصوصده صریح برشی سوبله یه میورز . بونلره عائد اسکی کتابه لرده « مسعود » ک باباسی اکثریا « ابلیستان » اولارق کوستردیکی حلاله ، یالکیز برکتابه ده « مسعود » ک باباسی « منتشا » و اونک باباسی « ابلیستان » اولارق تصریح ایدیلورکه ، توحید بکک بونک بر اثر سهوا اولدینی و « مسعود » ایل « منتشا » نک بر شخصک ایکی اسمی اولاجنی قناعتنده در [تاریخ انجمنی مجموعه سی ، ۱۸ ، ۱۳۲۸ ، ص ۱۱۵۲] . حالبوکه « افلاکی مناقی » نده « امیر عارف چلی » نک « ولد منتشا مسعود بک » زردینه کیده رک کرامت کوستردیکی وبونک اوزرینه کرک اونک کرک سوکی اوغلی « شجاع الدین اورخان بک » ک و برجوق رجال واهالینک اوکا انتساب ایتدیکی یازیلدر [هوآر ترجمه سی ، ج ۲ ، ص ۳۱۶] . « مسعود » ک « ولد منتشا » اولدیغی کوسترنه بوقیده نظراً ، احمد توحید بکک طرز تأویلی بر طرز ایدیلک و کتابه ده کی « مسعود بن منتشا بن ابلیستان » قیدینک حتی قبول اولونمق ضروریدر . چلی عارفک بوسیاحتی هر حالده ۷۱۹ دن اول اولاجنی جهتله ، « مسعود » بکک زمان حکومتی ده تقریبی اولارق میدان چیمقدده در . « ابن بطوطه » نک میلأسده کوروشدیکی واورایه ایکی میل مسافده کائن « بحین : بارجین » شهرنده سرانی اولدیغی سوبله دیکی [شریف پاشا ترجمه سی ، ج ۱ ، ص ۳۲۲] « شجاع الدین اورخان بک » ک نامی میلأسده ۷۳۰ تاریخی برکتابه ده « الامیر الکبیر شجاع الدوله والدین ارخان بک » شکنده کورمکده یز . « افلاکی » و « ابن بطوطه » ایله بوکتابه ده کی عنوانلرک توافقی شایان دقتدر . « ابن بطوطه » ، « مغله » ده اورخانک اوغلی « ابراهیم » بکده کوروشمشدرکه ، بونکده دهاها باباسنک حیاتنده - آناطولی بککرنده معتاد اولدینی وجهله - اوراده حکومت ایلهدیکی و - « میلأس » ده کی « اولو جامع » کتابه سنه نظر آسبله مه دیکمز بر تاریخده شهیداً ارتحال

ایتدیکی آکلاشیلپور . اسکی « میلهت » خرابهسی اوزرنده یوکسه لن « بالاط : Palatia » کچی مهم برادخالات و اخراجات مرکزینه و همان بوتون اسکی « قازیا » قطعه سنه مالک اولان منتشا بکلرینک و نه دیکلیلرله مناسبات سیاسی و اقتصادیسی خفته « هاید » ک مشهور اثرنده قیمتی معلومات واردر [قرون وسطاده شرق تجارتی تاریخی ، ج ۲ ، ص ۵۳۵ ، ۵۴۴ و متعاقب] . هجری سکرنجی عصرک ایکنجی نصفندن اعتبار آ یعنی آیدین اوغوللرینک انخطاطندن صوکر ا بونلرک قوتله ندکلی ، میلادی ۱۳۵۰ ده بالاطده ازمیره قارشی بر تعرض حاضر لغنده بولونمه لری مناسبتیه و نه دیکلیلرک تلاشدن ، و « احمدغازی » کتابه لرنده کی مغرورانده عنوانلرندن آ کلاشیلپور . منتشا بکلرینک ملی لسانلرینه ده اهمیت ویردکلی ، بونلردن محمد بکک « محمودابن محمد البرجینی » یه فارسیدن ترجمه ایتدیردیکی « بازنامه » دن آ کلاپورزکه ، میلانده کی « آمبروزیانا » کتبخانه سنده یکانه نسخه سی بولونان بو اثری « هامبر » ۱۸۴۰ ده آلمانجه ترجمه سیله برابر نشر ایتشدن .

مباحی بهاءالدیه

[۶۷۶ ده شهید]

مباحی کمرانه

[زکی الدین منشأئنده]

ایستانه

منتشا (علی)

[علی اسمی شکاریده موجوددر]

§ ۱ مسعود بک

[۷۱۹ دن اول امارتده بولونیوردی]

§ ۲ شجاع الدیه ارضانه بک

[۷۳۰ دن اول امارتده بولونیوردی]

§ ۳ ابراهیم بک

[۷۴۵ - ۷۵۵ سنه لری آراسنده شهید اولشدن]

§ ۵ محمد بک

[۷۸۶ تاریخی سکسی واردر]

§ ۴ تاج الدیه احمدغازی

[امارتی اولیا چلی به کوره ۷۵۵ و یاداها اول - وقاتی ۷۹۳]

ص ۲۸۶ — نکه اوغوللری . بونلردن بحث اولونورکن، بونلرک خوارزم و سرخس جوارنده مسکون بر تورکمن عشیرتک شعبه سی اولدقلری سویله نیور . بنده تمامیه بو قناعتدهیم . آناطولی تاریخنک تنوری ایچون مطلقا اتنولوژیک خصوصیتلرده نظر اعتباره آلتقی ضروریدر؛ توریات مجموعه سنک ایلک جلدنده « اوغوز اتنولوژیسنه دائر تاریخی نوظلر » نامیه نشره باشلادیغم تجربه ، صرف بو مقصدله یازیلشدر .

ص ۲۸۹ — حمید اوغوللری . بونلره عائد، ۱۳۳۰ سنه مالیه سنه مخصوص اولمق اوزره بر آرائق باصیلوب هر نه دنسه اکمال ونشر اولونامایان — «قونی و لایقی سالنامه سی» نده چوق مهم برکتیه واردر . «اکردیر» قصبه سنده حمید اوغوللردن «دوندار بک» طرفندن دائر آماردار جسم طاشلردن صورت متینه ده یاپیلش ونقوش خنجر ی ایله مزین بر مدرسه وارمش و بو مدرسه نک حویلیسنه ناظر و برکمر اوستنده کی طاشده شوکتیه او قونیورمش : (امرا الامیر الکبیر الاسفهلار [اسفهلار] المؤید المظفر الحسیب النسیب محرر الاطراف ملک الامرا الاعظم فلك الدولة والدين عامل الاسلام والمسلمين دنداز بن الیاس بن الحمید اعز الله انصاره وضاعف اقتداره بوضع هذی المدیة المبارکة و اشار بعمارتها فی سنة احدى وسبعما دام بیضاء مالکها معموراً) . بو مدرسه قارشیسنده دوندار بکل برادر ی «خضر بک» طرفندن بنا ایدیلش برجامع ، وهر ایکی بنا آراسنده واقع ایکی مترو عرشنده برکمر اوزرنده برمناره وارمش که ، بوکمرک آلتندن سهولته مرور و عبور ممکن ایمش [ص ۵۹۴] . باشدن باشه ترتیب سهولتیه مالامال اولان بو اثرده کی بوکتیه نکه نه قدر دوغرو اولدینی محتاج تأمل ایسه ده ، هر حالده « ۷۰۱ » تاریخی و بالخاصه « فلك الدولة والدين دنداز بن الیاس بن حمید » قیدی . شایان دقتدر . « ۷۰۱ » تاریخنده « دنداز بک » ک برحیات اولدینی مسئله سی ، الله موجود و ثائق ایله اصلاً تعارض ایتمه چکی کی ، حمید بکل اوغلی دکل طورونی اولماسی ده پک اعلا قبول اولونه بیلیر . خصوصی کتبخانه مزده موجود « مناقب سلطان المحققین قطب العارفین . شیخ سلطان محمد چلبی ابن الشیخ پیری محمد خویی » نام یازمه مناقب رساله سنده ، « شیخ الاسلام بردعی » نکه اثنای حجه « حمید اوغلو خضر بک » ایله کوروشه رک اونک دعوتی . اوزرینه « سمرقند » ی براقه رق « اکردیر » خارچنده « یازله » بکلدیکی و « خضر بک » طرفندن اوکا بویوک برزاویه ، باغ و باغچه لر و صومعه لر یاپیلدینی محرردر . اونک دامادی و خلیفه سی « پیری محمد خویی » نکه و چو قو قلیرنک او حوالیده اوزون مدت اجرای نفوذایتدکاری معلومدر .

خضر بکک حجه کیتدیکی حقنده هیچ بر معلوماتز یوقسهده ، حمید اوغوللری حقنده کی معلوماتک آزلغنه بناء مناقب مجموعه سنده کی بوخبری ده اهل ایتک ایسته مه دک .

ص ۲۹۵ — دکرلی بکلکاری دبا اینانچ اوغوللری . بونلر حقنده « افلاکی مناقبی » نده شایان دقت معلومات واردر اولا : « شجاع الدین اینانچ بک » دن باشلایه رق بوتون « لادیق » حوالیسینده چلبی عارفک برچوق مرید و معتقدلری اولدیغی اوکره نیورز . ثانیاً : اینانچ بکک « طوغان پاشا » آدلی بر برادری اولدیغی ده خبر آلیورز [هوآر ترجمه سی ، ج ۲ ، ص ۳۲۷] . ینه اوراده « چلبی محمد بک » [ج ۲ ، ص ۳۸۴] اسمنده — حکمدار عائله سینه مناسبتی اولدیغنه ذاهب اولدیغمز — بر ذاتله ، ینه عین عائله دن اولدیغی تخمین ایتدیگمز « طواس » قلعه سی امیری « شجاع الدین الیاس بک » ی [ج ۲ ، ص ۳۳۱] اوکره نیورز که ، بونلر ده چلبی عارفک مرید و معتقدلر ننددی . سیاسی تاریخچی حقنده بک آز معلوماته مالک اولدیغمز بو قیصه عمرلی بکلک زماننده « لادیق » ده « معرف لادقی ، نقیب اوغلو » کی شاعرلر یتیشدیکنی ، حتی « اینانچ بک » ک اوغلی « مراد اصلان » بکک امریله تورکجه « فائحه تفسیری » یازیلدیغی سویله یه بیلیرز . دارالفنون کتبخانه سنده ده یازمه برنسخه سی بولونان بو اثرک ، مقدمه سنده مراد بکک لقبی شویله ذکر اولونمقده در : « خداوند عالمیان پشت پناه اسلامیان خسرو کامکار دین پرور خدادان منبع الجود والفضل والاحسان بدر الاسلام نور الملة والامان ملجأ ضعفاء اهل ایمان چلبی مراد اصلان بن اینانچ بک » . اولدجه صنعتکارانه وعالمانه یازیلش اولان بو کوزمل اثرده مولانا تأثیری ده چوق بارزدر که ، بو حال « افلاکی » نک افاده سنی تأیید ایدر . « اینانچ » آدینک — لادیقده کی بر کتبه ده کی طرز قرائتنه کوره — بعضیلری طرفندن « تنج » شکلنده اوقونمه سی کلناً یا کایشدر ؛ بو ، « یننج = اینانچ » کله سنک فنا یازیلش برشکلندن باشقا برشی اولاماز . « اینانچ » بکک باباسی اولارق ، جهری حادثه سنی متعاقب « کیخسر وئالت » طرفندن « قراحصار » نفی ایدیلن « علی بک » قبول ایدیلیرسه — که توحید بک ، علی بک ، خلیل ادهم بک بو خصوصده متفقدلر — اونک باباسی اولارق ده « کیکاووس ثانی » امراسندن « فخرالدین سیواستوس » ی کوسترک : لازمدر [احمد توحید ، تاریخ انجمنی مجموعه سی ، ۸۸ ، ص ۳۵۹] . « ابن بطوطه » نک ده زیارت ایتش اولدیغی بو امارت حقنده ، « افلاکی دده » نک ویردیکی معلوماته استناداً شیمدیلک شویله بر سلسله وجوده کتیره بیلیرز :

فخرالدین سیواستوس

[سلطان کیکاؤوس ثانی امراسندن]

علی بك

طوغانه یاشا

§ ۱ شجاع البیریه ایلانچ بك

[ابتدای امارتی ۷۱۹ دن چوق اول اولق ایجاب ایدر]
[وفاتنه کلنجه، ۷۳۵ تاریخندن بر از صوکرآ اولمالیدر]

§ ۲ مېلی مراد اصمردیه بك

[وفاتی ۷۶۳ دن مقدمدر]

§ ۳ اسحویه بك به مراد بك

[۷۶۳ تاریخی سکه سی وارد ۷۷۰ ده «دکزی»]
[کرمان بکی «سلیمان شاه بن محمد بك»ه تابع بولونیوردی]

ص ۲۹۶ — قارامانه اوغوللری. شیمدی به قدر قارامان اوغوللرینه عائد اکن زنگین
آیغرافی و شقه لرینی نشر ایدنه مؤلف، بومبجدهده چوق مکمل بر خلاصه وجوده کتیر مشدر.
آناطولی امارتلی تاریخنک بو چوق مهم شعبه سیله اوغراشانلره کوچوک بر یارديم ایتک
امیدیه، بونرک ایلک مجهول دورلری حقنده بعض مطالعاتده بولونمق ایستورز. اولاً، تسکه
اوغوللری حقنده سویله دیکم کبی، بونرکدهده تأسسنده «اتلولوژیک» بر عنصر اساسی
آرامق لازمدر: بومقصدله، اسلام آنسیقلوپه دیسنه یازدیغ «سالور» ماده سنده، «قارامانلیر» ک
اوغوزلرک «سالور» شعبه سنک «قارامان» بویندن اولدقلرینی ادعا ایتشمک، اخیراً اسلام
آنسیقلوپه دیسنه «قارامان اوغوللری» ماده سنی یازان موسیو «قرامهرس» ده بونقطه نظر می
ترجیحاً قبول و ذکر ایتشد. «قارامان» بوی حقنده داها مفصل معلومات ایچون باقکنز:
[تورکیات مجموعه سی، ج ۱، ص ۱۹۳ - ۱۹۴؛ آناطولیده کی «قارامان» آدلی کویله
دائر تفصیلات ایچون بونسخه مزده ح. نهال بکک مقاله سنه مراجعت.]

قارامان اوغوللرینک مبادیسنه عائد معلومات، مع الاسف، هنوز چوق قاریشیق و مبهمدر؛
خلیل ادهم بك بو خلاصه ده، بوایلک قاریشیق دور حقنده «نجیب عاصم - محمدعارف» بکلرک

تاریخنده کی معلوماته استناد ایله اکتفا ایتمکده و آریجه بوکا علاوه نوطه جائنده «علی» نك «سلجوقنامه» ترجمه سندن قیصه جه بعض نقل کرده بولونمقده در. حالبوکه انجمنك عثمانلی تاریخنده داهاز یاده «مختصر ابن بیی» دن استفاده ایله اکتفا ایدیلش، «آقسرائی» نك بو خصوصیه کی پك مهم معلوماتی هر نه دنسه اکثر ایهال اولونمشدر. بزبور اده «شکاری» و «آقسرائی» ایله برابر «عاشق پاشا زاده الوان چلی» نك «بابائیلر مناقبی» حقنده کی اثرندن مستخرج رفقده دن [۱] و «ابن بیی» نك مفصل نسخه سندن استنباطاً، بو عائله نك مبادیسی براز داهاتویره چالیشه جغز:

سلطان «برنجی علاءالدین کیقباد» زماننده، «قرالدین ایلی» نامنی آلان ارمنك وحوالیسی ضبط ایدلدکن صوکر (۶۲۵-۱۲۲۸) اورایه علی الاصول تورکمن عشیرتلی کتیریلوب اسکان ایدیلدی که، بونلر آراسنده «قارامان» بویه منسوب اولانلر بلکه ده اکثریتی تشکیل ایدیوردی. ایشه بو تورکمنلر ایچندن یتیشن «نوره بن سعدالدین»؛ او آرالق آناطولیده پك زیاده تعمم

[۱] عاشق پاشا زاده «الوان چلی» نك، کندی اجدادی مناقبه عائد خصوصی بر مناقب کتابی یازمش اولدینی بیلورز [عاشق پاشا زاده تاریخی مقدمه سی، یخ، پارس ملی کتبخانه سنده کی بر اوردن نقلاً]. خصوصی کتبخانه مزده کی آنونیم بر «تواریخ آل عثمان» نسخه سنده، ینه عین مناقب کتابندن نقلاً، قارامانلیرك «بابائیلر» له مناسبتی حقنده شو ایضاحات واردر: «مکر برکیجه سلطان غیاث الدینی قولاری دلدیلر. اوغلی و قزی قالدی. بابایلر (ئیلر) دن مخلص پاشا بر سبیله پادشاه اولدی. بابایلری قرنلردن انتقام ال بابایلری قرن لشکر دن کیم وارسه هپ قاجدن کچردی. قرق کون بعضیلری ایدر آلتی آی بکک ایتدی. آندن صکره کندولرک خلیفه لرندن کوره قاضی (نوره صوفی اولاجق) دیرلردی. ایچ ایله خلیفه اولمشدی. مکر کوره قاضنک (نوره صوفی) بش یاشنده بر اوغلی قالمشدی. آدنه قرمان دیرلردی. مخلص پاشا اول قرمان ادلو اوغلانی تخته کچوردی، پادشاه ایلدی و نفس ایدب ایتدی: بنوک نسلی بو ولایتی طوته، پادشاه اوله، ددی. قرمان ددکاری نك سبی بودر. قرمان تخته کچدکده هجرتک ۶۸۷». بوروایت خیرالله افندی تاریخنده - مختلف منبعلردن نقلاً - موجوددر [ج ۱، ص ۱۱۷ ده ۶۸۰ دن اول اولارق - ج ۲، ص ۵۹ ده ۷۰۰ وقایعندن صوکر -]. بومعلومات شقایق ترجمه سنده واردر: ج ۱، ص ۲۲ - ۲۳]. خیرالله افندی، کتابنک اوجنچی جلدنده، بوتون بوقاریشیق معلوماته «هزارفن» ک «جنابی» دن مقتبس روایتی ده مزج ایدهرک: «اشبو قرمانلیرله بعضیلری بابائیلر دخی دیرلرکه جنکیز فتنه انکیزک شرندن بابا ایلاس ایله کشش برطاقم خراسانلردن نبارتدر» نتیجه سنی چیقاریسور [ص ۱۴ - ۱۵]. قولاندیغی منبعلر حقنده هیچ بر فکر تنقیده مالک اولمایان خیرالله افندی نك بوقاریشیق معلوماتی، شایان اهمیت دکدر. یالکز، «الوان چلی» مناقبنک «نوره صوفی» بی بابائی خلیفه لرندن عدا ایتمه سی هر حالده شایان دقتدر.

ایدهن «بابائیلر» طریقه انتساب ایده رک اوحوالی تورکنلری اوزرنده دیخی برنفوذقازاندی [۱]. بو نفوذ، اوغلی «کریم الدین قارامان» ک او طاغلق حوالیده تزیید قدرت و جوارده کی خریستیانلردن ضبط صورتیه توسیع ممالک ایده رک عادتاً برنوع مختار اداره قورمه سنه بویوک یاردیم ایتدی. (۶۵۴-۱۲۵۶) تاریخنده کی «بایجو» فترتنده «قارامان» و قارده شلرینک بوسبوتون قوت قازاندقلریخی، بونک نتیجه سنده «دردنجی رکن الدین قلیچ آرسلان» ک قارامانه «ارمناک» بکلکنی توجیه ایتدیکنی «ابن بیی» یازیورکه، بو، برامر واقعک تصدیقندن عبارتدی. مع مافیه «رکن الدین» بوسرکس تورکنلرک متادی غصب و غارتلردن ممنون دکلدی؛ اونلری تادیب مقصدینی بسله مکه برابر بوصارپ وسیاسته نازک ساحده بویوک برحادثه چیقارماق ایچون ضروری برتحمل کوستریوردی. «ابن بیی»، بوصیرالرده «قارامان» ک وفات ایده رک، برادری و سلطانک «امیر جاندار» ی «بونسوز = بونکسوز» ک عرض تعظیات مقصدیه حکمدار نزدینه کلنجه توقیف ایدیلدیکنی و قارامانک هنوز کوچوک اولان چوجوقلرینکده ابتدا «کوله» قلعه سنه کونده ریلدیکنی یازیور. سلجوقنامه ترجمه سنده ایسه، «قارامان» ک قطاع طریقلق

[۱] بوندن اولکی نوطده «نوره صوفی» حقنده «الوان چلی» مناقبنده کی قیدی ذکر ایتشدک. «شکاری» بونی «نورالدین بک» اولارق کوستردیکی حالده، کتبه ده و تاریخلرده «نوره» اولارق مقیددر. «صوفی» لقبی، اونک اوصیراده آناطولیونک هر طرفنه باییلان بابائی خلیفه لرندن اولدیغی کوستره بیلیر. «تاریخ ملک المؤید» و «تاریخ جنابی» ده واونلردن تقلاً «فصول حل وعقد»، «تنقیح التواریخ»، «جامع الدول» و ترجمه سی کبی تاریخلرده، «نوره صوفی» نک ارمنی الاصل اولدیغی روایت ایدیلیرسه ده، بوکا ایناتقی مشکلدیر. چونکه اگر بویله براهندا مسئله سی اولسه، قارامانلیردن چوق علیهدارانه بحث ایده ن «ابن بیی» بو حادثه یی مطلق مزیفانه بر صورتده قید ایدردی. حتی «منجم باشی» دخی «جنابی» روایتی ذکر ایله برابر شایان اعتماد صایماز. آیا صوفیه کتبخانه سنده کی مفصل نسخه سنده (نومرو ۲۹۸۵) «ذکر سبب استیلاء قرامانیان و تسلط جری واستعلاء او بر سرر سلطنت بدارالملک قونیه جها ما الله تعالی» فصلنده بو حادثه دن محقرانه بر صورتده بحث ایده ن «ابن بیی»، «بابائیلر» حقنده اولدیغی کبی بونلر حقنده ده «خوارج» صفتی قوللانیر و «قارامان» ک ابتدای حالده «قرالدین ایلی» نده طاغلردن «لارنده» یه کومور طاشیان برتورکن اولدیغی سویلر. «ابن بیی» نک بابائیلر حادثه سی حقنده کی تفصیلاتیه قارامان اوغلی محمد بکک قونیه استیلاسی حقنده ویردیکی تفصیلات مقایسه ایدیلیرسه، بویکی حادثه نک ماهیت اعتباریه بربرینه نه قدر بکزه دیکی آکلاشیلیر. بومارنک چوق قاراکلی اولان ایلك تأسس صفحه لرنده بوصوفیانه تأثیراتی نظر اعتباره املق لازم اولدیغی ایلك دفعه «آناطولیده اسلامیت» عنوانی مقاله مزده [ادبیات فاکولته سی مجموعه سی، سنه ۲، صایی ۴، ایلول ۱۳۳۸] ایلری سورمشدک، موسیو «گرامرس» ده «قارامان اوغلو» حقنده اسلام آنسیقلوپه دیسنه یازدیغی مقاله ده بونقطه نظری قبول ایدیور.

ایتمه سندن دولایی تحصن ایتدیکی اورمانک احرافی اثناسنده اولدیکی وقیوجی باشی اولان برادری «بونسوز» ک حبس وچو قلیزینک «کاوله» یداعزام ایدلیدیکی مقیددر، هاهمه «ایلخانلار تاریخی» نده قارامان اوغلی محمدک ۶۷۷ ده بر اورمانده آغاچلرله برابر محترفاً ترک حیات ایتدیکی رشیدالدینک «جامع التواریخ» ندن نقلاً بیلدیریرکه [خلیل ادهم، قرامان اوغللری حقنده وثائق محکوک، خصوصی طبع، ص ۶] سلچوقنامه ترجمه سنده کی بو اورمانده وفات مسئله سنک بوندن محرف اولدینی قولایجه آکلاشیلیور. بز، «ابن بیی» نک بوروایتندن زیاده، «آقسرائی» نک بو خصوصی ویردیکی معلوماتی داها دوغرو بولمقدیر:

موغوللرک تحکمی آلتنده قارده شیله مشترکاً اجرای سلطنت ایدن «عزالدین کیکاووس»، «معین الدین پروانه» نک تسویلاتیه استانبوله قاجغه مجبور اولارق سلچوقی تخنی منحصراً «رکن الدین قلیبیج آرسلان» ه قانجه (۶۶۰ - ۱۲۶۱)، «معین الدین پروانه»، موغول و سلچوقی قوتلریله، اوج حوالیسنده کی اغتشاشلری تسکین ایتدی. تام بو اثناده، بلکه کندیلرینک ده عین عاقبتیه اوغرایه جقلریخی حس ایدن ارمنک تورکمن سرکرده لری یعنی «قرامان، زین الحاج، بونسوز» کندیلرینه طرفدار طوبلامق و تشبثلرینه مشروعت ویرمک ایچون، «سلطان عزالدین» طرفدارانی نامی آلتنده یکرمی بیگ زرهللی سواریدن مرکب بر قوتله «قونیه» یه یورودیلر. موغول اوردوسی یایلاقلره داغلمش اولدینی جهتله، «معین الدین پروانه» عدداً آز اولان سلچوقی اوردوسیله بونلره قارشى چیدى؛ «کاوله» قلعه سی صحرا سنده وقوعه کلن قانلی بر محاربه ده قارامان تورککری بوزولدیلر؛ اسیرایدیلن «زین الحاج» و «بونسوز» قونیه بازارلرنده دولاشدیریلارق اهاالینک تحقیرات ومهاجمانه هدف اولدیلر و برقاج کون صوکره قونیه نک ایچ قلعه قاپوسنه آصیلدیلر. قونیه سرائینک برجندن بونلره اوق آتیلوردی. برآز صوکره بونلری بالخاصه دعوت ایتدککری اتهمیه «نجیب الدین مستوفی»، «قوام الدین اشهر بن الحمید»، «قاضی لشکر» کی بر طاقم قونیه اکبری ده قتل اولوندی. «آقسرائی» ده، بونلرک مزارینه نورایندیکی و «زین الحاج» ک - خلقدن معروض قالدینی معامله لر و اهانتلر دولایسیله - مظهر غفران اولدینی حقنده بعض منقولات ده ذکر ایدلمکده در [۱]. بو ایضاحاتدن، «زین الحاج» ک «قرامان» ک قارده شی اولدینی و «قرامان» کده بو حادثه ده ثولمیدیکی آکلاشیلابیلر.

[۱] بوجوق مهم ائره ده ۷۴ ده «آقسرائی» ده یازیلش بر نسخه سی یکی جامع کتبخانه سنده ۸۲۷ نومروده، ۷۳۴ ده یته آقسرائده یازیلش ایکنجی بر نسخه سی ده آياصوفیه ده ۲۱۴۳ نومروده دز. اهمیت فوق اعاده سنه مبنی یوقایده کی وقایعی محتوی پارچه بی عیناً نقل ایدیورز:

تورکیات مجموعه سی - ۲

« قارامان » دن صوکر ا یینه اوغلی « محمد بک » کچدی. « ابن خطیر » اونی « ارمنستان بئر لشکری » یاپه رق موغوللره قارشى عصيانده قارامانلیردن استفاده ایتدی. « ابن بیی » یه کوره بو عصیانک تنکیلندن صوکر ا « معین الدین پروانه » قارامانلیرله قارشى بر قوه عسکریه سوق ایتدیسه ده مغلوب اولدی.

بز بو حادثه نك تفرعاتی « آقسرائی » دن اوکرده بیلپورز : بترست موغوللره قارشى مصر سلطاننكده مظاهرتیله اسلامیتك استخلاصی مقصدیله یانیش بر حرکت شکلنده

« حوادث روزگار که در آن سال و زمان (یعنی ۶۶۰) واقع گشت آن بود که از طرف ارمنانک امراء اترک ناباک و هم قرامان وزین الحاج و بنسوز خروج کردند و بایست هزار سوار جوشن و بر بچکم هواداری سلطان عزالدین بر محاربت سلطان بر سر قونیہ آمدند و چون لشکر مغول بمقام بیلاق متفرق شده رفته بودند فرصت یافتند و سوداء فتح قونیہ در دماغ کردند. معین الدین پروانه بالشکر سلطان آنج حاضر بودند بذیره ایشان شدند و در صحراء قلعه کاوله اتفاق محاربت افتاد و امراء اترک مقاومت عظیم نمودند و در زمان هر دو لشکر در آن مقاتلت عظیم رفت و آخر الامر لشکر اترک مهزم شدند (سپهزم الجمع و بولون الدبر) نصیب حال ایشان شد. و اگر چه لشکر سلطان اندک بود و مظنه آن نبود که دفع نایره فتنه و آشوب بدان مقدار لشکر میسر گردد؛ اما بتقدیر رب العالمین و امداد ملایکه موسمین لشکر سلطان مظفر و منصور گشتند و اهل بغی و عدوان مغلوب و منکوب شدند، و امراء اترک زین الحاج و بنسوز در قید خزی و خسار گرفتار آمدند و در سلاک زمرة اسار افتادند (کم فتنه قلیله غلبت کثیره باذن الله و الله مع الصابرين). زین الحاج و بنسوز را در بازار هاء قونیہ جهت اهانت و تعذیب طواف دادند و عوام خلق هجوم می کردند و بسیلی کردنشان نیلی می کردند؛ بعد چند روز جله را بر دروازه قلعه باطن قونیہ بردار کردند و از برج سرای قونیہ امراء مصلوب را هدف تیر کردند؛ و فتح نامه آن حادثه صعب را که بسهولت مبدل شد در صحبت قصاد امین بشارت فرامین بحوانب ولایات ارسال گردانیدند.... در آن سال بهمت آن واقعه حادث شد و جنان نمودند که خروج اترک بواسطه دعوت و تحریض این جماعت بودی آنک مکتوبی از ایشان یافته شود نجیب الدین مستوفی را که صدری بود بدیانت و ورع موسوم و موصوف و کمال کفایت و سیاق در امور استیفا یکنانه زمان، و قوام الدین اشهر بن الحمیده که سرآمد اکابر جهان بود و در اشراف ممالک سرور مقتداء اشراف و صدور زمان، و قاضی لشکر را که در فنون علوم متبحر بود و در انواع فضایل مقتداء علماء زمان، جله در معرض غضب و سخط سلطان افتادند و روز کارگذار رقم خزی و ادبار بر صحیفه اعمار ایشان کشید و هر یکی بتیغ آبدار کأس زهر آلود بر کشیدند و از محرمه وجود قدم دزراه عدم نهادند و در هوای منصب سر بر باد فنا دادند... فی الجمله از مردم صاحب درون صادق القول استماع افتاد که متواتر چندین شب بر ترب ایشان نور دیدند که کله بسته بود و زین الحاج را دیدند که در روضه نزه سرا برده عالی زده بود و او را با جامه هاء فاخر و لباس ملوکانه باغزاز تام در آن مقام در آوردند ازو سؤال کردند کجور عصیان و طغیان تو ظاهر شده بود بجه واسطه آن منزلات مکانت یافتی؛ گفت که بدان سبب که اهانت که بر من کردند و بدان سیلی که عوام زدند خدای تعالی بر من رحمت کرد.»

انكشاف ايدن « ابن خطير » عصيانى باصديرملقه برابر ، اوکا فعال بر صورتده اشتراك ايدن « قارامان اوغوللرى » بالضروره بو عصيانده تيمرد ايديورلر ، ديوانه اصولاً كوندهره جكلرى اموال و رسومي كوندهرمكدن استنكاف ايديورلردى . ارمناك ولايتى سپهدارى اولان « بدرالدين ختنى » بونلك تاديبنى قرارلاشديردى . بوتون بو حادثاتده مملكتهك آرزىاتله قورتولماسى و خلقك فضله ازيله ميسى سياستنى تعقيب ايدن « معين الدين پروانه » بويله بر حركت عسكريه يه طرفدار دكلدى ؛ لكن موغول قوماندانلرى « توقو » و « توداون » ك مظاهرتلرني قازانان « بدرالدين » كندى قوتندن باشقا بر قسم موغول قوتنده آلاق « لارنده » يه كلدى . قارامان اوغوللرى تلاشه دوشهرك ، خزينه سلطانيه يوزبيك دينار و يرمك صورتيه خطالرينك عفوئى رجا ايتديلر . بونلرى لايقيه تاديب و ماللرني غصب ايدرك موغوللره يارانمق ايسته ين « بدرالدين » بوتكليفى مغرورانده بر صورتده رد ايتدى و اوردوسيله احتياطميزجه ايلرله دى . لكن قارامانلير « كوكسو » دربندنده اونى فنا حالده صيقشديرديلر . مدافعه دن عاجز قالان « بدرالدين » چوق پريشان بر حالده رجعت ايدرك « ارمناك » قلعه لرندن برينه قاپاندى ؛ اوردوسنك بوتون آغيرلنى قارامانلير النه كچدى [۸] . « بدرالدين » اوردوسى ، آنجا ، « امين الدين ميكائيل » قومانداسنده « لارنده » يه

[۸] « الفقه اولاد قرامان و اراك اوج درين سال خروج كردند . چوق نخوت و عصيان و نشوت طغيان در دماغ ايشان بيضه كرده بود و خوف مغول در دل ايشان قرار گرفته ، چون آن حادثه خطرناك شرف الدين خطير حادث شد ، بضرورت مجال تخلف يافتند و سرازيرقه طاعت بر تافتند و از ارسال اموال و رسوم مقررات ديوانى تيمرد نمودند . بدرالدين ختنى كه سپهدار ولايت ارمناك بود ، مدافعت و مقاومت اراك كمر انتقام بر ميان بست و اگرچه پروانه رضانداشت چون الحاح بسيار نمود باجارت توقو و توداون با هزاره از لشكر مغول و مثل آن تاجيك بر سر اولاد قرامان بدان ولايت رفت . چون بلارنده رسيد ، اراك ارمناك قصاد باستقبال فرستادند و ملتزم شدند كه در عوض عصيان و ديت طغيان صدهزار دينار بخزانة سلطان رسانند و خاصه سرلشكرى بتمام ادا نمايند . بدرالدين ختنى از غرورى كه در سرداشت و اعتيادى كه بر جلادت خود مى نمود ، قبول نكرد ، و برانديشه زيادت دندان طمع در خون و مال ايشان تيز كرد ، و برهتك استار ايشان رغبتمود . حكما گفته اند (اعظم الخطايا محاربه من يطلب الصلح) چون طريق سهولت سپرد و راه تسلط گرفت كارش بصعوبت انجاميد و عزم بر آن حزم كرد كه بر سبيل نهب و غارت در آن ولايت در آيد و بى احتياط در در بند كوكسو در آمد اراك بى باك بذيره اوشدند و در مقاومت بجان كوشيدند . بدرالدين ختنى از مقاومت و مدافعت ايشان قاصر ماند ... و بقلعه از قلاع ارمناك متحصن گشت و آنجا محصور شد . نقد و جنس و رطب و يابس و مراكب و اسلحه لشكر مغول و تاجيك جمله روزى اراك بى باك شد » [آق سرايى تذكره سى] .

کلن بر قوه عسکریه نك يارديميله بو قلعهدن قورتولايديسهده ، قارامانليلىرى تحت اطاعته آلمق قابل اولامادى. هنوز بومسئله تسكين ايديلهدن ، قارامانليلىره مربوط اوج توركلرينك بر فرنك تجارت قافله سنى ووروب يغما ايتدكلرى خبرى كلى . «معين الدين» پروانه نك اقرباسندن «اميرالسواحل خواجه يونس» بونلرى تأديب ايچون چالشيديسهده ، عين صورتله فنا حالده مغلوب اولارق بوتون آغيرلغى ده اونلره قاپديردى و بويلهجه قارامانليلىك مادي و معنوى قوتلرى يوكسه لى . ايشته بر طرفدن بو موفقيتلر ، ديكر طرفدن موغوللره قارشى مصر ليلرك آناطولى حاكميت عاليه سنه رقيب چيقه رق «قيصريه» يه قدر مظفرانه ايلرله مەلرى ، محمد بكى تشجيع ايتدى . «معين الدين پروانه» نك موغوللر طرفندن اعدامى ده مملكتده كى داخل تشوشلرى آرتيرمقدن باشقا بر نتيجه توليد ايتمده [۱] . «۶۷۶» ده حكمدارك بولونماه سندن و اورته لىك قاريشيقلغندن بالاستفاده باباسنك نتيجه سز قالان اسكى حركتنى تنظيراً - «ابن بىي» ده مفصلاً آكلاتيلدينى وجهله - «جبرى حادثه سى» دينن مهم حركتى [۲] ياهرق قيصر برمدت ايچون موفق اولديسهده ، نهايت مغلوب

[۱] «آق سراي» ده كى شو پارچه ، بونقطه نظرى تماميله تأييد ايدىور : «بعد از وفات او آراك شياطين صفت از شيشه ضبط يرون افتادند ، و از خروج خواجه اوج آتش فتنه شعله برآورد . بدان سبب صاحب در سرش اوكويد :

لما رأيت خروج الاوج حق سباء مفاجياً مالهم عقل ولادين
انشدت مكتئباً ما قيل من قدم مضى سليمان و انحل الشياطين

[۲] بوحادثه نك تاريخى حقيده مورخلر آراسنده اختلاف وارد . بالذات خليل بك بورساله سنده بيله مختلف يرلده مختلف تاريخلر قبول ايديلشدر : مثلاً اينانچ اوغوللردن وقارامانليردن بحث ايديليركن قونيه نك ضبطى (۶۷۶ - ۱۲۷۷) ده ومحمد بك جرينك قتلى (۶۷۷ - ۱۲۷۸) ده كوسته بلديكى حالده ، داهاول «صاحب آتا اوغوللرى» قسمنده بووقه نك تاريخى اولارق ۶۷۵ سنه سى قبول ايديلكده در . حالبوكه «ابن بىي» يه كوره ، صاحب آتا اوغوللرينك شهادتى قونيه نك ضبطندن صوكرادر . خليل ادهم بك ، قارامان اوغوللرى كتابه لى نشر ايتديكى صيراده ، صاحب آتا اوغوللرينك كتابه لى نه استناداً ، جبرى حادثه سنك ۶۷۵ سنه سنده اولديغنى يازه رق [ص ۶] ، محمد بك حادثه قتلى ۶۷۶ ده كوسترمدى [ص ۴] كه ، «مختصر ابن بىي» دهده بويله در . حالبوكه ۶۷۷ ، رشيد الدينك كوستردىكى سنه در [عين رساله ، ص ۶] . «منجم باشى» محمد كى قتلى ۶۷۸ ده كوسته در [صحائف الاخبار ، ج ۳ ، ص ۲۶] . «عالى» و «هزار فن» دخى كذلك ۶۷۷ سنه سنى قبول ايدرلر . اويله كورونيوركه خليل بك بومتخالف روايتلر قارشيسنده متردد قلشدر . بزه كوره ، صاحب آتا اوغوللرينك قبر كتابه لى نه و «ابن بىي» يه نظر آقونيه نك ضبطى ۶۷۵ ده ومحمد جرينك قتلى ايسه ۶۷۶ ده قبول ايتك ، شيمدليك الحقيقته قين برحركتدر . «قونيه» نك يغما و غارتنى انتاج ايدن بومدهش استيلانك ،

و مقتول اولدی؛ ایشته بوحادثه ده «محمد» له برابر ایکی قارده شی و بر عمجه زاده سی ده مقتول دوشمشدرکه، بونلرک اسملری بیلمه دیکمزکی حتی عمجه زاده نك کیمک اوغلی اولدیغندن ده تمامیه بی خبرز [مختصر ابن بیی، ص ۲۳۰]. «آقسرائی» ده «جری» حادثه سی حقنده ویزیلن معلومات، بعض جهت لردن «ابن بیی» نی ا کمال و توضیح ایده جک برماهینده در: اوکا کوره «جری» حادثه سنده «امین الدین میکائیل» مقاومت ایتمک ایستور سه ده موفق اولامیوز؛ قوشیه تختنه او طور ان جری کندی نامه خطبه او قوت دینی کی سکه ده ضرب ایتدیریور. تام بر صیراده «آقسرائی» حوالیسنده ده. بونکله هم آهنگ اولارق - بر عصیان حادثه سی چیقور: آناطولی مقاطعة جیلرندن اولوب حتی مرمت آقسرائی ولایتی الترام ایدن «قزیل حمید» و معتمدی آقسرائی «شنکیت»، درت بیک تورک و عربدن مرکب بر قوتله آقزایه هجوم ایدرک اوراده اوچ کون اقامت و شهری پک دهشتلی بر صورتده یغما و غارت ایدیور؛ لکن شهرزاده «قنغر تای» قومانداسنده کی موغول قوتی یتیشه رک بو اغتشاشی باصدیریور. بوقوه عسکریه نك متعاقباً قوشیه اوزرینه حرکتیه «جری» و قارامان تورک لری منہزم بر حالده اورادن اوچلره قاچورلر؛ موغول اوردوسی قوشیه، لارنده و قسماً ارمنک حوالیسنی عاصیلردن تمیزله یهرک برچوق اسیر و غنائم آلدقن صوکر ا تکرار یایلاقلرینه دونیور. مع مافیه بوتادیب حرکتی، قطعی بر نتیجه ویرمیور؛ چونکه «دوئلو قارا حصار» ده بولونان «جری»، «آقره» دن اعتباراً آناطولینک بوتون غرب حوالیسنده عادتاً بر حکمدار کی اجرای سلطنت ایدیور. «دیاربکر» دن «آقره» یه

«قیرمیزی کلاهی، چارقلی» تورکنلر طرفندن یایلدیغی وقوشیه ده کی چانولجی «زندلر» ایله «اخیرک» ده اولرله تشریک حرکات ایتدکری «ابن بیی» نك مفصل و مختصرندن ایجه آکلاشیمقده در [آناطولی شهرلرنده کی بو جنس اجتماعی تشکیلات حقنده مفصل معلومات «عثمانی ایمرطورلغ نك تشکیلی» آدی مقاله مزده در]. علاوه اولارق شونی ده ذکر ایدلمک، «ابن بیی» ده، «آقسرائی» ده و سائر بالعموم منبعلرده ذکر ایدیلن بو «جری»، «غیاث الدین سیاوش بن عزالدین» اولدیغی ادعا ایدن سرسرنک آدی ویا لقبی دکل، اونک حقنده قوللانیلان مزیف بر صفتدر. «ابن بیی» نك بوندن بحث ایدرکن قوللاندیغی «جری طریقت حرفوش پشه» تعبیری بونی کوستردیکی کچی، مختلف فارسی تاریخلرده بو کی سرسری زمره لری حقنده «جریان» ویا «اجامره» تعبیری قوللاندیغی ده دائماً واقعدر. بونی عثمانی تاریخلرنده کورمکده یز: مثلاً «عاشق پاشا زاده»، «شیخ جنبه اردبیلی» دن بحث ایدرکن «...» و دخی غریدن یانته نیجه جری جمع اولدی» دیهرک بونقطه نظر مزئی تأیید ایدیور [ص ۲۶۱]. آناطولی تاریخیه اوغراشان بوتون شرق و غرب ارباب تبعی بونی هیچ دوشومنه. یهرک «جری» کله سنی سلجوق سلطنتنه ادعای وراثت ایدن سرسری یه خاص برآد ویا لقب عدایمقلردر.

قدر بویوک بر ساحه ده موغوللرک یار دیمیله نفوذنی تأسیس ایدهن «سلطان غیاث الدین»، «صاحب فخر الدین» ایله برلکده «آنقره» به کلهرک اوراده «جری» اوزرینه حرکت ایچون بر آی قدر مکنلا حاضر لانیور؛ ونهایت «دوله قاراحصار» حوالیسنده وقوعبولان قانلی بر محاربه ده «جری» قتل واوردوسی پریشان ایدیلیور [۱]. مع مافیه، بوجوق مهم موقفیه واونی تعقیب ایدهن بعض تأدیباته رغماً، ینه اوجلرده اسکی سکون و آسایشک تمامیه اعاده ایدیلهمه دیکی «آقسرائی» نک صریح افاده سندن قولایجه آکلا شیلیمقده در [۲]. ینه «آقسرائی» ده بونی تعقیب ایدهن سنه لر ظرفنده آناطولیده کی مدھش تذبذب لر، موغول وسلچوقی امراسنک مظالم وسوء اداره سی، «نیکده»، «لولوه»، «سپوریحصار» حوالیسنده چیقهرق «بحیر الدین» طرفیدن تسکین اولونان عصیان حرکتری، ۶۹۹ ده بوکا انضمام ایدهن مدھش یا غمور سزلق

[۱] «آقسرائی» ده بو حادئه «فتح وفتوح سلطان غیاث الدین در دفع جری» سرلوحه سی آلتنده شو شکله آکلا شیلیمقده در: «چون شاهزاده از قونیہ عودت فرمود، جری لعین در ولایت اوج با امرای آراک دست استیلا برآوردند و در آن ولایت آغاز سلطنت کردند و فرامین فاسد بجوانب فرستادند و بخت نیکانه زدند و جهره طاعت بخاک عصیان چنان آلوده کردند و روی موافقت بسواد مخالفت چنان سیاه گردانیدند که ناشی زمانه استن حوادث است هرگز بچنان ایام فتنه زاده است. آخر الامر شاهزاده خواست که بنفسه بالشکر بر سر ایشان رود صاحب فخر الدین توکل بر فضل ربانی کرده و من یتوکل علی الله فهو حسبه نصب العین خاطر خویش گردانید و شاهزاده را از سر اعتقاد خالص ازان عزم بازداشت که میاداکه بواسطه لشکر ولایت بسم ستور از عاصم و عامر خراب و بیاب شود بنفس خود با سلطان غیاث الدین بدفع جری التزام نمود و توکل علی الله تعالی با سلطان و حواتی از ولایت دانشمند بجانب انکوریه بدرآمدند و آنجامدت یکماه بتدبیر جمعیت لشکر مشغول شدند و عاقبت با جمعیت لشکر مسلمان که از کثرت آن در داخل و مشارب زمین وحوش و سباع را مضارب و مهارب متعذر بود، متوجه بجانب اوج بدفع جری چون ثواب بر اثر شیطا طین زوانه شدند، امرای و سرلشکران و رؤسا و معتبران و متجنده و سپه داران ممالک از تخوم دیار بکر تاحدود انکوریه متابعت سلطان اصیل نمودند و از آنجا تا بقرا حصار دوله که در آن ایام مقر جری و لشکر طاغی آنجا، هیچ جای توقف ننمودند، و در حوالی قره حصار در مصادفت جری التقاء، قایات و مقاتلت و اتفاق مصاف افتاد و بتیغ آبدار خون خوار

دربرك ریز عمر عدو از صرصر اجل نوروز را طبیعت فصل خزان دهد

اطراف باغ معرکه را تیغ آبدار از خون کشته رنگ گل وارغوان دهد

خلقی بسیار و از هر جنس طایفه بی شمار در صحراء معرکه طعمه کلاب و وحوش و طیور شدند. الخ. [۲] «اگرچه ملک بواسطه آن فتح در اکثر اوقات مصور بود، اما ناره فتنه آراک بکلی منطقی نشد و ازاله قاعده فساد ایشان ممکن نکشت، در هر طرف دست و پای می زدند، و در قطع طرق ضرری می رسانیدند؛ اما قدم از دایره خود بیرون نمی نهادند».

خلاصه اودائی و بویوک آنارشی لایقیه تصویرایدیلیور. ینه عین مؤلف، ۷۰۳ وقایعی اثناسنده قونیه - آقمرای بولی اوزرنده الیوم «سلطان خانی» دیه مشهور «رباطعلایی» نك اعمیرینه مأمور اولدیغنی آکلاتیرکن، بالمناصبه، قارامانلیلرک بر آراق بونك ایکی برجنی محو و تخریب ایتدکارندن ده قیصه جه بحث ایتمکده در. «محمد بن قارامان» دن صوکر قارامان تختنه کیمک کچدیکی، اپی قاریشیق بر مسئله در. کتابه لره نظر آ، قاردهشی «محمود بک» ک قارامان بکی اولارق اونك یرینه کچدیکنی قبول ایده بیلیرز. هجری (۷۰۲) تاریخنده محمود بکک هنوز بر حیات اولدیغنی، «ارمنك» ده کی جامع کتابه سی آچیقه کویسترمکده در. بونك وفاتی تاریخی اولارق ده مورخ «عالی» نك «فصول حد و عقد» ده کویستردیکی ۷۰۷ تاریخی قبول ایتک، شیمدیلک ال کدوغرو بر حرکتدر. حالبوکه «منجم باشی»، محمودک وفات تاریخی اولارق ۷۱۹ سنه سنی کویستهریر؛ و «ابو سعید بهادر خان» طرفدن آناطولی ایشلرینک تنظیمی مقصدیله کونده ریلان «امیرچوبان» ایله قونیه خارچنده وقوعبولان جنکله ده اکثر اتباعیله برابر قتل اولوندیغنی وقارامانلیلرک بونك اوزرینه «ارمنك» ه عودتله صعب المروور محله ره تحصن وحتی «یحشی بن محمود» ی تحته اجلاس ایتدکلرینی و «امیرچوبان زاده تیمور طاش» ه مطیع اولان «یحشی» نك «چوبانلیر» ک زوالی اوزرینه تکرار قونیه و حوالیسی اله کچیردیکنی سویلرکه، آشاغیده اطرافیه ایضاح ایدیه جکی وجهله، تماماً یا کیشدر. «افلاکی منافی» نده، «سلطان ولد» ک برکرامتی آکلاتیلیرکن، «قونیه» نك باشلیجه جبارده سندن «اخیمصطفی» نك قونیه نی استیلا ایدن «یحشی خان بن قارامان» طرفدن قتل ایدیلدیکی مذکوردر [هو آر ترجمه سی، ج ۲، ص ۳۰۷]. بووقعه نك، ۷۰۷ ایله «سلطان ولد» ک تاریخ وفاتی اولان ۷۱۲ تاریخلری آراسنده اولدیغنی، و «یحشی» بکک، بویوک قاردهشی «محمود» دن صوکر تختنه کچدیکنی استدلال ایده بیلیرز [۱]. «منجم باشی» ایله

[۱] بو «اخیمصطفی»، مولانا عائله سنک اسکی محب و منتسبلرندن «اخیمصدیق» ک اوغلیدی؛ «چلبی عارف» له برابر طوغمش وحتی باباسنک رجایی اوزرینه اسمی ده «سلطان ولد» طرفندن ویریلشیدی. «افلاکی دده» نك افاده سنه کوره، قونیه ده کی بوتون «جنودرنود» اونك امری آلتنده بولونیورلردی؛ قونیه خلقی اونك و آداملرینک ظلم و تضیقندن فوق العاده یزار اولارق «سلطان ولد» ه برجوق شکایتلرده بولوندیله؛ «سلطان ولد» متعدد دفعه لر اوکا اخطارلرده بولوندیسه ده «مصطفی» هیچ آلدیرمادی؛ سرت جوابلر ویردی؛ حتی برسماع مجاسنده «چلبی عارف» ک فناحاله جانی صیدی. نهایت - «افلاکی» ه کوره بو بی ادبکلری نتیجه سنده - «یحشی خان بن قارامان» قونیه یه کلنجه، اونی، معیتنده کی برطاقم رندلرله برابر، قلعه قابوسنه آصیدردی [دارالفنون یازمه سی، ورق ۱۶۲ - ۱۶۳].

«عالی» نك ياكيشلقه محمود بلك اوغلى اولارق كوستردكلى «يخنى» ، ايشته « افلاكى» ده . ذكر ايدىلن بو « يخننى بن قارامان » اولاجقدر .

بوراده ، بوئون مختلف تاريخى منبعلىك ضد روايتلىرى بر ريله تنقيد و تاليف ايدىرك «محمود» و «يخننى» زمانلارنده قارامانلىلرك احوالى حقنده براز تفصيلات و يرمك فائده دن خالى دكلدر: اويله آكلاشليور كه «محمود» دن صوكر ا قارامان تخنه كچن قارده شى «يخننى» ، سلجوقلرك انقراضيله آناطولى احوالنى قارىشمه سندن بالاستفاده ، ۷۱۲ دن اول قونيه يى ضبط ايتمشدر . قديم سلجوقى پاي تخنك بوضورتله ضبطى ، هيچ اولمازسه مركزى آناطولىده موغول نفوذنىك تزلزل و اندراسنى موجب اولاجقندن ، بوندن طبيعتيله تالاشه دوشن «ايدىخانلر» دولتى اميرالامرا «چوبان» بكي قوتلى بروردو ايله كوندريور . «آقسرائى» بو حادىته نك « ابو سعيد بهادر خان» ك ۷۱۶ ده جلوسنى متعاقب اولديغنى قيد ايدىيورسه ده ، «تاريخ اولجايتو» ده يازيلديغى وجهله ۷۱۴ ده يعنى «اولجايتو» نك اواخر سلطنتده در [۱] . بناء عليه «آقسرائى» نك بو خصوصه كي معلوماتى ، يالكز زمان وقوعى بوضورتله تصحيح ايدىرك ، نقل ايدى بيلير : بو عظيم قوه عسكرى نك «قربانوك» قيشلاغنه ورودى اوزرينه ، آناطولىده كي بوتون تورك بكلرى عرض اطاعت و انقياد ايدىيورلر ؛ «حميد اوغلو» ، «شرف اوغوللرى» ، «صاحب آتا اوغوللرى» ، «كروميان اوغوللرى» ، «جاندار اوغلو سليمان پاشا» ، حتى سييده كي ارمنى حكمدارى قيمتلى هديه لاله .

[۱] محمد جازف ، حميد اوغوللرى ، تاريخ مجموعه سى ، ۱۵ ، ص ۹۴۳ ؛ عارف بكدن باشقا بوتون مورخلر بومستله ده آلداعملر وياكلش مطالعه ده بولوملردن : توحيد بك «اوغلى» تيمور طاش عصياتى ياتيشد يرمق اوزره ۷۱۹ ده آناطولى به كلن امير چوبان « [عين مجموعه ، ص ۳۸۵] ديدىكي كى ، موسيو « قرامه رس » ده « قارامان اوغلو » مقاله سنده بو خادىاتى ۷۱۹ ده كوسترمش ، على بك ايسه ۷۱۹ ويا ۷۲۲ تاريخلى قيد ايتمشدر [عين مجموعه ، ۷۸ ، ۴] . بوتون بو تخالفلك سببى ، هرحالده ، منجم باشى « نك متناقض افافه لر بدر : بر رده تيمور طاشك ۷۱۸ ده عصيان ايدوب باباسنك وروديله عرض اطاعت اينديكىنى [ج ۳ ، ص ۸] يازديغى حالده ، ديكر برصيغه ده بونى ۷۲۲ ده كوسترمكه [عين جلد ، ص ۴] ، ينه ديكر ر محله ايسه ۷۱۹ ده امير چوبانك «ابوسعيد» طرفندن آناطولى امورىنى تنظيم ايجون كلوب حتى قونيه خارجنده كي جنك كرده محمود بك و تابعاك قتلنى سويله مكده در [ص ۲۶] . ايشته محمود بك ۷۱۹ ده وفاتى روايتى ده بوندن غلطدر . خيرالله ايندى تاريخنىك بو خصوصه كي معلوماتى ، بر معتاد ، چوق قازيشق وياكلشدر . بو حادىته نك دوغرو سى ، بوقازيده يازديغىم وجهله در . «امير چوبان» ك «ابوسعيد» زماننده اوغلنك عصياتى باصديرمق ايجون كلدىكى حقنده كي تفصيلات ايسه براز آشاغيده در .

کلیورلر؛ و نائل التفات اولوب کیری دونیورلر، یالکز «قارامان اوغوللری» عرض انقیاد ایتمه دکیری. ایچون، ایلک بهارده موغول اوردوسی قونیه اوزرینه یورویه رک شهر ی ضبط وقارامانلیلری شدتله تأدیب ایدیور [۱]. ایشته «یخشی بک» بلکهده بو محاربه لزه یعنی تقریباً ۷۸۵ ده وفات ایتش ویرینه - آشاغیده ایضاح ایده جکمز وجهله - «بدرالدین ابراهیم بک» کچشدن. امین چوبانک عودتی متعاقب قارامانلیلرک تکرار بر فرصت بولارق «قونیه» یی تکرار اللرینه کچن مش اولدقلریخی بیلورز؛ چونکه «امیر چوبان»، «ابو سعید بهادر» ک جلوسنی متعاقب اوغلی «تیمور طاش» ی آناطولی والیلکنه کونده رمش [۲]، و «تیمور طاش» اینه، «افلاکی» نک آشاغیده مذکور افاده سندن صراحة آکلاشیله جنی وجهله، «۷۲۰» ده اونلری.

[۱] «القصة از هر طرف که بود امراء اترک سر برخط طاعت نهادند، فلک دندار حید از بورغلو و اولاد اشرف از غرغروم و اسباط صاحب فخرالدین از قراحصار دولو و امراء کریمیان و ابناء علیشیر از کوتاهیه و قلاغ آن حدود و سلیان باشا از قسطمونی که در هیچ عهدی از عهود متقدم احضار و استحضار ایشان صورت نبسته بود جمله متعاقب بقشلاق قراشوک حاضر شوند و مطاوعت و امتثال نمودند، مطیع و منقاد گشتند. ملک الارمن تکفور نیز از سیس بخدمت آمد و جمله تحف و هدایا ملوکانه و تقدمة خبول خسروانه با جوشن و برکستوان مذهب و اسلحه و اتمه نفیس باو رسانیدند و بنوازش و عواطف خسروانه اختصاص یافته باتمزیفات فاخر از قشلاق قراشوک بفرار دل اجازت انصراف یافتند و اطراف اوج بوجود امن و امان ارام گرفت. اما چون ابناء قرامان در مطاوعت و حضور احوال در نمودند، در اول بهار که جهان طراوت از سر گرفت بجانب قونیه تاختن کرد و دارالملک قونیه را از تشبث و تصرف ابناء قرامان مستخلص کردانید و اترک قرامان که بیلاق بیرون آمده بودند در صدد قتل و غارت و نهب افتادند و بیشتر پای مال سم ستور لشکر جرار شدند» [آقسرائی، تذکره سی].

[۲] روضة الصفا، ج ۵، ص ۱۹۲. بو والیلکه تعیین مسئله سی «ابوسعید بهادر خان» ک جلوسی عقبنده اولدیغندن، ۷۱۶ ویا ۷۱۷ سنه سی ظرفنده اولمالیدر. «تیمور طاش»، ۷۱۷ - ۷۲۰ سنه لری ظرفنده آناطولیده کی محلی بکلرک نفوذینی قیرمش، حتی «قونیه» یی ضبط ایله نفوذینی بوتون آناطولیده تأسیس ایتشدی. تیمور طاشک عصیان ایشته بوندن سوکرا، یعنی روضة الصفاک قید ایتدیکی وجهله ۷۲۲ سنه سی ابتدا سنده در «امیر چوبان» بونی باصدیرمق اوزره ایکنجی دفعه تکرار آناطولی به کلدی، و دخالت ایدن تیمور طاشله برابر ایلخانک یاننه دوندی که «ابوسعید» باباسنک خاطریته حرمة «تیمور طاش» ی عفو ایده رک تکرار اسکی وظیفه سنه کوندرمشدر [اعین اثر و جلد، ص ۲۰۲ - دوشون، موغوللر تازیخی، ج ۴، ص ۶۵۸]، «روضه الصفا»، تیمور طاشک کندی. نامه خطبه اوقوتوب سکه باصدیزدیغنی، ایلخانلرک رقیبی اولان مصر لیلرله مناسباته کیریشدیکنی، حتی کندیسنه «مهدی» آخر زمان دیدیکنی یازارکه، بوضو ک ادعائک وقوعی «افلاکی» ده تأیید. ایلر [ج ۳، ص ۴۱۴].

تکرار قونیه دن چیقارمشدر. قونیه نك یکیدن بونلرك الله كچمه سی، «چوبانیلر» عائله سنك اعدامی اوزرینه « تیمورطاش» ك بالجبوریه مصر سلطانی نزدینه فرارندن صوكرادرکه [۱]، بوتاریخندن صوكرایعنی ۷۲۸ ده قونیه آرتق قطعی صورتده قارامانیلرك الله كچمش وسطوت وشوكتلری كوندن كونه آرتمشدر .

ینه « افلاکی » ده کی برفقره ، « امیرعارف چلبی » نك « لارنده » ده اوتوران قارامان اوغلی « بدرالدین ابراهیم » بکه بر مکتوب كونده ررك ، قونیه ده قارامان امرایستدن « جلال كوچك » ك - كندیسنك اودور فترده سیاحتده بولونمەسندن بالاستفاده - غصب ایتدیكى مرمر برحوضی [۲] طلب ایله دیکنی، و ابراهیم بلك غاصبی شدتله تجزیه ایدره ك سائر هدیه لرله برلكده حاووضی بولدوروب كوندردیكنی بزه بیلدیرمكده در [هوآر ترجمه سی، ج ۲، ص ۳۵۹] . ینه عینی اثرده، سلجوقیلرك انقراضندن « تیمور طاش » ك ۷۲۰ ده كندیلری قونیه دن طرد ایتمه سنده قدر قارامانیلرك قونیه ده کی اداره لر ی، « عارف چلبی » نك موغوللری اونلره ترجیح ایتدیكى، قارامانیلره منسوب « قیلیج بهادر » آدی بردی زاده قارشی كوستردیكى كرامتار مندرجدر [عین اثر، ص ۳۷۱، ۳۷۳، ۴۱۴] . مع مافیه بوتون بو تفصیلاتك الهمی، ۷۱۹ سنه سندن اول « لارنده » ده قارامان اوغلی « بدرالدین ابراهیم » بلك حكمدار اولدیغی حقنده کی كوچوك قیددر. ایشته، بو كوچوك قیدسایه سندە، قارامان تاریخیله اوغراشان بوتون مورخلرك شیمدی به قدر تورلو تاویلرله حل ایتمك ایسته دكاری بر مسئله، قطعیتله تنور ایش اولیور :

یخشى بلك پك اوزون سورمه دیكى آكلاشیلان دوره امارتندن صوكرای قارامان تحتنه محمود بلك اوغلی « بدرالدین ابراهیم بك » كچمشدرکه، بو وقعه امیرعارفك حال حیاتنده یعنی ۷۱۹ دن اولدر. ایشته « شكاری » نك بحث ایتدیكى، « ابن بطوطه » نك « لارنده » ده كوروشدیكنی سوبله دیكى، كذلك « مسالك الابصار » مؤلفنك ده قید ایتدیكى « بدرالدین »، بو ذاتدر. « لارنده » كتابه لرنده وشكاری تاریخنده « فخرالدین احمد » و « شمس الدین » ك

[۱] تفصیلات ایچون : روضة الصفا، ج ۵، ص ۲۱۱

[۲] بیاض مرمردن یاپیلمش اولان بو حاووضی سلطان ولده کوتاهیه دن كونده رمشلردی . افلاکی دده، « جلال كوچك » حقنده « ازنواب اولاد قرامان » تعبیری قوللانیور. « جلال كوچك » بو حاووضی « لارنده » ده کی سراینه قویدورمشدی : « امیر بدرالدین ابراهیم بك آن شخص را تقریر فرموده و از نیابت معزول کرده از چشم انداخت و درین فلاکت جان داد » [ورق ۱۷۵ آ] .

باباسی اولارق کوستریلن « ابراهیم بک » کده بواولدیغی، آرتق هر تورلو شهیدن وارسته در. « تیمورطاش » ک تضيیقاتی کورن واونک فراری متعاقب تکرار قونییه واسکی مملکتلری اله کچیرن، مصر حکمداولریله یکیدن مناسبات تأسیس ایدن بودر؛ مدت سلطنتی ده اوزون سوردیکی جهته، بوعائله نك اعاضمندن صایلابیلر؛ « فصول حل وعقد » کی مؤخر منبعلر ده یازیلدیغی وجهله، قارامانلیلرک توقیعلرنده « بدری » یازمه لری، بوکا انتسابلری کوسترمک دولایسیله در. « بدرالدین ابراهیم » ک ۷۳۳ ده تختده بولوندیغی « ابن بطوطه » دن بیلورز. کتابه لرله وافلاکی مناقیبه چوق دفعه توافقی ایدن « شکاری » نك افاداته [۱] اینانیلاجق اولورسه، بونک فراغتیه قارده شی « خلیل » ک تخته کچوب اون یدی سنه حکومت سوردیکی (۷۳۳-۷۵۰)، رینه قیصه برمدت ایچون تکرار اسکی حکمدار « بدرالدین ابراهیم » ک تخته حیقار یلار ق، وفاتی متعاقب اونی اوغوللری « فخرالدین » و « شمس الدین » ک استخلاف ایتدیکی، وبونک اوزرینه عائله نك الك مسن عضوی بولونان « برهان الدین موسی بن محمود » ک قارامان بکی اولدیغی آکلاشیلماقده در. « شکاری » نك بوروابتلری دیگر تاریخی منبعلرک و کتابه لرک ویردیکی تاریخلرله امکان دائره سنده تالیفه غیرت ایده جک اولورسه ق، « بدرالدین » ک صوک جلوسیله « فخرالدین » ک ۷۵۰ سنه سی ظرفنده حکومت باشنده بولونقلریغی، « برهان الدین موسی » نك ایسه « شمس الدین » ک ۷۵۳ ده وفاتی اوزرینه ۷۵۳-۷۵۷ سنه لری آراسنده حکومت سورهرک اوسنه فراغت و برسنه صوکرا یعنی ۷۵۸ ده « موط » ده وفات ایتدیکی آکلارز بوراده توضیح ایدیله سی ایجاب ایدن باشلیجه جهت، « خلیل » ایله « موسی » نك شخصیتلری وزمانلریدر. « موسی » نك « ارمناک » ده ۷۴۰ تاریخی برمدرسه کتابه سی واردرکه، « امیر الکبیر العالم العابد الغازی برهان الدوله والدین » لقبلیغی حاویدر. « ابن بطوطه » نك افاده سنه کوره « لارنده » ابتدا بونک اداره سنده ایکن « ملک ناصر » برعوض مقابلنده بونی آلار ق امیر وعسکر کوندرمش، بعده « بدرالدین ابراهیم » بورای تکرار استیلا ایله سرای یاپد برمشدر [شریف پاشا ترجمه سی، ج ۲، ص ۳۲۴]. فی الحقیقه، « مسالک الابصار » و « التعریف » کی مهم منبعلر ده واونلردن نقلاً « قلقشندی » ده - شبهه سز یا کلیش اولارق « بهاء الدین » دیبه ذکر ایدیلن - بو « برهان الدین موسی » یه غاند ایجه معلومات واردن: اونک بر آراق مصره کیدوب صوکرا ادای

[۱] قارامانلیلر ایچون دکل اونلرله معاصر بوتون آناطولی بکلکری ایچوزده فوق العاده حائر اهمیت اولان بو اثر حقنده براز معلومات ویرمه یی لزومی کورویورز. چونکه نجیب عاصم بک « اقدام » ک ۸۸۴۲ وعلی امیری افندی نك اونی تصحیحاً ینه عینی غزته نك ۸۸۷۶ (۱ کانون ثانی

حج ایتدیکی، بعده مملکتته عودتله ارمنیلرله محاربته بولوندی، حتی سلطانن منشور آلدینی اوراده ذکر ایدیلور.

ایلك نظرده بریله متضاد کی کورون بومعلومات، قارامانلیرده «دولت تلقیسی» واونلرک اصول اداره لری لایق له آ کلاشیلا جق اولورسنه، قولایجه قابل ایضاح و تألیفدر. بوتون اسکی کوچیه و یاریم کوچیه تورک دولترنده اولدینی کی «قارامانلیر» ده ده دولت، عائله نك مشترك مالکانه سی حکمندهیدی؛ ایچلرندن بریسی - اکثریتله اک یاشلی وقوتلیسی - حکومتک ریئسی مقامنده اولقله برابر، عائله یه منسوب دیگر پرنسارده مختلف لرلده کندی باشلرینه حکومت سورویورلردی. ایلك زمانلرده «ارمناک» مؤخرآ «لارنده» وذاها صورکرا «قونییه»، کذلک «آقسرائ»، «آقشهر»، «نیکده» بونلرک باشلیجه مرکز لریدی که، هر برنده حکمدار عائله سنه منسوب بری بولونیوردی. اصل بویوک رئیس، ایلك زمانلرده «ارمناک» ده، مؤخرآ «لارنده» ده اوتوروردی. «بدرالدین ابراهیمک» ک هر حالده ۷۱۹ سنه سنندن اول «لارنده» ده اوتوردیغی «افلاکی» دن قطعی صورتده آ کلامقدمه؛ «ابن بطوطه» نك یوقاریکی روایتی، «موسی بن محمود» ک بر آرائق «لارنده» ده حکومت

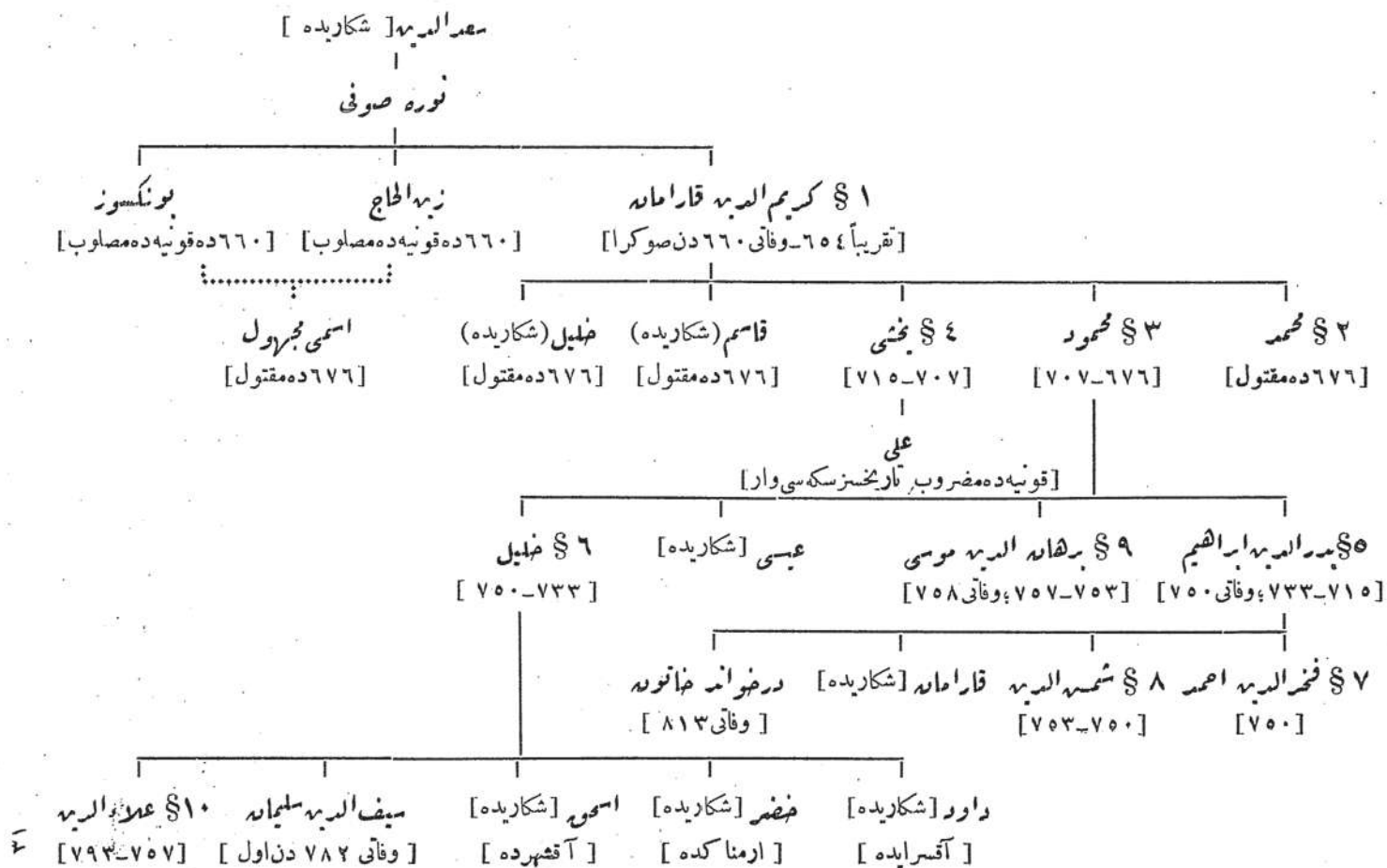
۱۳۳۷) نومرولی نسخه لرنده ویردکری معلومات ايله، «کوروشی چوما» مجموعه سنک (ج ۱ - ۱ نیسان ۱۹۲۵، ص ۴۱۵ - ۱۷) بونلردن نقل ویریلن ایضاحات، اکثریتله یا کلیشدر. «اوجینی علاءالدین کیقباد» ک «خواجه دهانی» اسمنده بر شاعره یازدیغی فارسی سلجوقی شهنامه سی کورده قارامان اوغوللارندن علاءالدین بک (۷۵۷ - ۷۹۳)، «یارجانی» اسمنده بر شاعره فارسی بر قارامان شهنامه سی یازدیرمشد که، ایشته «شکاری» - فارسی اولدینی ایچون شهرت بولما یوب رغبتدن دوشن - بواثری تورکجه یه ترجمه ایتشدر. قسماً سلیم اول زمانیه ده آلان بواثر مترجمک، یا اودورده یاشایوب «یارجانی» نك بر اقدینی زماندن اعتباراً اثری تذیل ایتدیکنه، یاخود بوجنس «خلق و قاینامه لری chronique populaire» نده واقع اولدینی اوزره باشقالی طرفندن تذیل ایدلیکنه حکم ایدیلر. قارامان معلملرندن «عثمان افندی» ده بولونان «شکاری» ترجمه سی نسخه سی اسبق قونییه والیسی عارفی پاشا مرحوم استنساخ ایتدیرمشد، والیوم دارالفنون کتبخانه سنده «۱۴۱۰۴» نومرودر. علی امیری افندی ده کی نسخه ایسه ۱۱۱۹ ده استنساخ ایتلشدر. بته «لارنده» اشرافندن «خادی زاده انور» افندیده موجود تورکجه داها مفصل بر قارامان تاریخی ده عارفی پاشا طرفندن «ابراهیم عجزی» افندی اسمنده برینه استنساخ ایتدیرلشدر که، مستنسخک ده بعض مفید نوظلری ده احتوا ایدن بونسخه الیوم دارالفنون کتبخانه سنده «۱۴۱۰۵» نومروده در. بواثرده مترجم و یا مؤلف اسمی اولمادی کی، تفصیلات ده شکاریدن فضله در؛ وبالخاصه صوگ زمانلرده سنلر صراحت کوسترلشدر. برده «شکاری» نسخه سنده عثمانی خاندانه قارشی خصوصتکارانه افاده لر اولدینی خالده، مفصل تاریخده بالعکس اهدارانه شیلر وارددر. آنجا، ویردکری

سوردیکی شکلنده تاویل ایتک لازمدرکه، اوصیراده «بدرالدین» کده بویوک براحماله «ارمناک» ده بولونمسی ایجاب ایدر. «بدرالدین ابراهیم» بکک فراغتی اوزرینه، قاردهشی «خلیل» «لارنده» ده حکومت ریسی ایکن، «برهان الدین موسی» ده «ارمناک» ده حکومت سورویوردی که، ۷۴۰ تاریخی مدرسه کتابهسی ایشسته بونی کوستهریز. «خلیل بک» ی تعقیب ایدن «بدرالدین» ک ایکنجی سلطنتی متعاقب تخته کچیریلن اوغوللری «فخرالدین» و «شمس الدین» ک «لارنده» ده مدفون اولمالری ده، اونلرک «لارنده» ده اصل حکومت ریاستی وظیفه سنی کوردکیرنی آکلاتیر. «برهان الدین موسی» ایشته بونلردن صوکرای یعنی ۷۵۳ ده اصل قارامان تختنه کچمش اولیور. کورولیورکه بورایه قدر سائر اسکی تاریخی منبعلر و کتابه لرله «شکاری» نک روایتلری آراسنده هیچ بر تضاد یوقدر. «منجم باشی» کبی، کتابه لرله ده توافق ایتمه یین مؤخر اثرلرک افاده لریدن زیاده، بو تلفیق وتنظیم ایتدیکنمز وقایع سلسله سی شهسز چوق داها شایان اعماددر.

«شکاری» یه نظراً ۷۵۷ ده قارامان تختنه کچن «علاء الدین بن خلیل» بک، «نفیسه سلطان» ک زوجی اولوب «خلیل بن محمود» ک اوغلی و «محمد ثانی» ایله «علی» نک باباسیدر. «خلیل ادهم» بک، قارامان کتابه لرینی نشر ایدرکن، ۷۵۰ ده وفات ایدن

معلومات هان هان یکدیگرینک عینی کیدر. آکلاشیایورکه بوایکی اثرده عین منبعدن یعنی «یارجانی» شهنامه سنک منبیل ترجمه سندن آلمشدر. هرابیکی اثرده ده وقایعک منبأ و منتهای بریردن فرقتز اولماسنه و آراده کی تخالفک سدهجه برینک مفصل دیکرینک مختصر اولماسندن عبارت قالماسنه کوره، بونلرک یکدیگرندن آیری منبعلردن آلماسنه احتمال ویریه سر. بونلرک لسانلرینک بریردن فرقلی اولماسنه کلنجه، بلکه ده بوفرقتستسخلره عائد برشورده هرحالده «خادمی زاده انور» افندیده کی اصل نسخه کورولوب لایقوله تدقیق ایدیله نیجه بوخصوصده برشی سویله نه سر. ایشته بوجهتلتور ایدنجه یه قدر بوایکی اثری ده «شکاری» نک مستسخلرالنده شیکانی دیکشیدیرهش بری مختصر دیکری مفصل منبیل ترجمه سی عدايتک یا کلش صایله ماز. بومفصل نسخه یی مختصریله وقارامانلرله عائد بالعموم تاریخی وثیقه لرله قارشیللاشیدیره رق طبع ایتدیرمک، قارامان تاریخنک تنویری ایچون برنجی درجه ده حائز اهمیت بر قشبت اولاجقدر. کونلک برنده «یارجانی» نک فارسی شهنامه سی میدانه چیه حق اولورسه، بوخصوصده داها صاعلام فیکرلر ایدینه ییله جکیز. الیوم نسخه سی موجود اولمایان «سلجوق شهنامه سی» صاحبی «خواجه دهانی» نک بعض تورکجه شعرلری المزده اولدیفی حالده [«سلجوقیلر دورنده آناطولی تورک شاعرلری» عنوانیله درست نشر اثرمزه مراجعت ا، اوندن ایچمه مؤخر اولان «یارجانی» نک، شکاری ترجمه سنده آرا صیراذ کر ایدیلن بعض بوزوق بارچالردن باشقا، هیچ بر اثرنه مالک دکیز.

«خلیل بن محمود» ی، ۷۷۲ و ۷۸۳ تاریخی اوزون کتابة لرنده اسمی کچن «علاء الدین خلیل» ایله عین شخص عد ایتدیکی ایچون، «نفیسه سلطان»ك زوجنك هویتنی تعیین ایچون اوزون اوزون برطاقم تاویلات واستدلالاتده بولونمش، و بونك اوغلی اولارق ایکنجی بر «علاء الدین» داهای میدانده چیقارمشدی که، بویکی رساله سنده ده عین نقطه نظره اتباع ایتمشدر. «قارامان اوغوللری حقنده وثائق محکوک»، صحیفه ۱۶-۲۱ ده کاملاً بو مسئله حقنده استدلاللرده بولونونمش، و ۷۸۳ تاریخی کتابة نك صراحتی و «شکاری» نك افاداتی هیچ نظر اعتباره آلمانمشدر. حالبوکه، بو خصوصده منحصر آ خلیل ادهم بکك اثرینه استناد ایدن موسیو «قرامه رس»، کتابة لرده کی «ابوالفتح علاء الدین خلیل» ایله «نفیسه سلطان»ك زوجی «علی» نك و شکاریده کی «علاء الدین بن خلیل» ك عین شخص اولق لازم کلدیکنی ایلری سورمشدرکه، بزجه تماماً دوغرودر: ۷۵۷ ده «لارنده» ده قارامان تختته کچن، ۷۸۳ دن اول نفیسه سلطان آلان و ۷۹۳ ده قتل ایدیلن «علاء الدین بك»، ایشه بودر. خلیل ادهم بکك ده سویله دیکی وجهله، مختلف کتابة لرله بروقیه ده بو «علاء الدین بن خلیل» دن متفقاً بحث ایدلمکده در. و هیچ برنده «علاء الدین بن علاء الدین خلیل» افاده سی ده یوقدر. «۷۷۲» و «۷۸۳» تاریخی ایکی کتابة ده «ابوالفتح علاء الدین خلیل بن محمود» دنیلمه سی، بوجنس وثیقه لرده چوق دفعه تصادف ایدلیدیکی وجهله، «علاء الدین بن خلیل» مقامنده در. اساساً ۷۰۷ ده وفات ایدهن محمود بکك اوغلی خلیلک ۷۸۳ ده هنوز بر حیات اولماسی ده برازغریبدر. موسیو «قرامه رس» ك ویزم نقطه نظر منقبول ایدیلنجه، کتابة لرله «شکاری» نك معلوماتی پك انی تألیف ایدلمکده، كرك نفیسه سلطانك زوجی مسئله سنده کی استدلاللره كرك خلیل ادهم بکك افاده سی وجهله: «شکاری» یه كوره ملوك قرامانیه نك اعاضمندن عد اولونوب ابوالفتح عنوانی دخی احراز ایله بن بر حکمدارك هیچ بروقیه محکوکه سی بولوننامه سی، حقنده کی استغرا بلره و ترددلره محل قالمامقده در. قارامان تاریخنك بوندن صوکرکی دوره لری، بو ایلك زمانلره نسبتله چوق صریح اولدینی جهته مطالعه اتمزه بوراده نهایت ویریورز. خلیل ادهم بکك نشر ایتمش اولدینی کتابة لرله «ابن بیی»، «آقسرائی»، «افلاکی» و «شکاری» نك معلوماتی بر بریله مزج و تألیف ایدنجه، قارامان اوغوللری سلسله سنك ایلك و چوق وقاراکلق دوری، شیمدیلك، سویله معدل واسکیسنه نظراً هر حالده چوق واضح و داهای شایان اعتماد بر شکل آلمش اولیور:

عثمانلی دولتندن سوکرا آناطولینک الکوتلی امارتی تشکیل ایدن و آناطولی تورکترینک صنعت تاریخنده چوق قیمتدار آبدلر براقان قارامان بکلکنده علم و ادبیات حیاتنک ده انکشاف ایتمه سی طبیعیدر. برطرفان بو خصوصده تدقیقاتده بولونمق، دیگر طرفدن غرب و شرقک بویوک دولترلیله اوزون مدت سیاسی و اقتصادی مناسبتلرده بولونمه سی دولایسیله کرک شرق کرک غرب منابع تاریخیه سنده بو سلاله یه عائد موجود اولوب هنوز تلفیق و ترکیب ایدیلن وثائقی طوبلامق، بونلرک هپسندن اولده بونلره عائد وقفیه و کتابه لری جمع ونشر ایتک، مستقبل تدقیقات ایچون چوق فائده لی اولاجقدر؛ اساساً بومطالعه یالکز قارامانلیلر ایچون دکل، دیگر بوتون سلاله لر حقنده ده وارددر. فی الحقیقه، آناطولی امارتلی تاریخی کبی چوق مجهول بر ساحه ده، اونلرک حیات عمومیه سی یاشاته بیله جک ترکیبی ماهیتده مونوغرافیلرک بر آن اول وجوده کله بیلمه سی ایچون، اولای بوکا لازم اولان صاعلام ماده لری میدانه قویق ضرورتی اصلا اونو تمامه لیدر. ایشته اوزون سنه لردن بری بودوغرو نقطه نظره تبعیتله ملی تاریخمزه چوق قیمتی اثرلر قازانديران محترم مؤلفه، بو خصوصده کی مستقبل تدقیقاته بر نقطه حرکت خدمتی کوره جک بویکی و کوزهل اثرندن دولای بوتون علم عالمی تشکیره بورجلودر.